

JÄTKÄSAARI, MATKUSTAJASATAMA ETELÄ

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS
ASEMAKAAVA- JA ASEMAKAAVAN MUUTOSKARTTA NRO 12340
PÄIVÄTTY 9.6.2015

Asemakaava koskee:

Helsingin kaupungin
20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari)
satama-alue

Asemakaavan muutos koskee:

Helsingin kaupungin
20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari)
vesialuetta.

Kaavan nimi:

Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä
Hankennumero: 3141_3
HEL 2014-014407

Laatija:

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto

Vireilletulosta ilmoittaminen: 15.11.2012

Kaupunkisuunnittelulautakunta:

Nähtävilläolo (MRL 65 §):

Kaupunkisuunnittelulautakunta/-virasto:

Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto

Voimaantulo:

Alueen sijainti:

Alue sijaitsee Länsisatamassa Jätkäsaaren eteläkärjessä. Aluetta rajaa pohjoispuolella satama-alueen asfalttikenttä. Alueen itä-, länsi- ja eteläpuolella on kaavoittamatonta vesialuetta.

LIITTEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Seurantalomake
Sijaintikartta
Ilmakuva
Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen pienennös
Havainnekuva
Ote maakuntakaavasta
Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
Ote Yleiskaava 2002:sta
Ote Jätkäsaaren osayleiskaavasta
Ote ajantasa-asemakaavasta
Henkilöliikenneterminaalin viitesuunnitelma

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA

Helsingin kaupunki:

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

Jari Huhtaniemi, arkkitehti
Matti Kaijansinkko, projektipäällikkö
Anna Nervola, liikenneinsinööri (liikennesuunnittelu)
Jarkko Nyman, insinööri (vesihuolto)
Helena Färkkilä-Korjus, diplomi-insinööri (maaperän rakennettavuus)
Annikki Vartiainen, suunnitteluavustaja

Helsingin Satama Oy:

Ari Parviainen, projektinjohtaja
Sakari Montonen, suunnittelija (liikennesuunnittelu)

Kaupunginkanslia:

Outi Sääntti, projektinjohtaja

SISÄLLYS

1

TIIVISTELMÄ

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen sisältö
Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen valmistelun vaiheet
Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen toteutus

2

LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
Maakuntakaava
Yleiskaava ja osayleiskaava
Asemakaavat
Rakennusjärjestys
Kiinteistörekisteri
Muut suunnitelmat ja päätökset
Pohjakartta
Maanomistus
Alueen historia ja yleiskuvaus
Liikenne
Matkustajasataman elinkeinovaikutukset
Luonnonympäristö
Yhdyskuntatekninen huolto
Maaperä ja vesialueiden pohjaolosuhteet
Ympäristöhäiriöt

3

TAVOITTEET

4

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS

Yleisperustelu ja -kuvaus
Mitoitus
Satama-alue (LS)
Liikenne
Kadut ja aukiot
Esteettömyys
Luonnonympäristö
Yhdyskuntatekninen huolto
Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus ja puhtaus
sekä massatalous
Alueellinen korkotaso
Tuulisuus

Merenpinnalta suojautuminen
Ympäristöterveys
Nimistö

5

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön
Vaikutukset liikenteeseen
Vaikutukset luontoon, merialueisiin ja alueen maa- ja kallioperään
Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja siluettiin sekä
kulttuuriperintöön
Vaikutukset ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen
Vaikutukset yhdyskuntateknisen huollon järjestämiseen
Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset
Vaikutukset ilmastomuutoksen hallintaan ja
energiansäästö- ja rakentamiseen
Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja
elinkeinoihin

6

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS

7

SUUNNITTELUN VAIHEET

Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus
Viranomaisyhteistyö
Asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot
Esitetyt mielipiteet

8

KÄSITTELYVAIHEET

1 TIIVISTELMÄ

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos mahdollistaa katualueen, satama-alueen ja matkustajaterminaalin sijoittamisen kaava-alueelle. Satama-alueen meritäytöt on toteutettu vuosina 2011–2015 vesiluvan perusteella.

Jätkäsaaren matkustajasatamaa, Länsisatamaa, kehitetään vetovoimaiseksi osaksi Jätkäsaaren laajentuvaa kantakaupunkia. Länsisataman matkustajamäärän odotetaan kasvavan vuoden 2014 6,2 miljoonasta 8 miljoonaan matkustajaan vuoteen 2020 mennessä.

Satama-alueelle merkitylle rakennusalueelle osoitetaan 15 000 k-m² rakennusoikeutta uudelle matkustajaterminaalille. Uusi matkustajaterminaalimahdollista kaava-alueen kahden uuden laivapaikan käyttöönoton.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen valmistelun vaiheet

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Jätkäsaari, matkustajasatama asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen laadittavan asemakaava- ja asemakaavan muotosehdotuksen pohjaksi todeten yksimielisesti, ettei kaavaan liittyviä investointeja ole mahdollista toteuttaa kaupungin investointiraamin sisältä. Luonnoksen hyväksymisen jälkeen kaava-alue on jaettu kahteen osaan; Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä ja Jätkäsaari, Matkustajasatama pohjoinen. Esitys asemakaavan jatkamisesta kahteen osaan on tullut Helsingin Satamalta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnos on pidetty nähtävänä näyttely- ja infokeskus Laiturilla, kaupungintalon ilmoitustaululla ja kaupunkisuunnitteluvirastossa. Asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksesta on jätetty viisi mielipidettä, jotka on otettu kaavoitustyössä huomioon.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen toteutus

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen toteutus on suunniteltu tapahtuvan välittömästi siten, että uusi terminaalio otettaisiin käyttöön

vuonna 2017. Uudet laituripaikat on jo rakennettu. Kaava-alueen pohjoispuolelle kaavoitetaan jatkossa sataman bussiterminaali sekä toimitalokortteleita palveluineen Jätkäsaari, Matkustajasatama pohjoinen -asemakaavan muutoksen yhteydessä. Uusi matkustajaterminaali ja jatkossa kaavoitettavat korttelialueet muodostavat yhtenäisen rakennusrintaman Tyynenmerenkadun itäpuolelle satamakentän ja Jätkäsaaren asuinalueen väliin. Kaava-alueen katualue liittyy kaupunkikuvallisesti Tyynenmerenkadun katu- ja aukiutilojen sarjaan.

2 LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Asemakaavaa ja asemakaavan muutosta koskevat seuraavat erityistavoitteet:

Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestäväää hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin.

Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Alueidenkäytössä on ehkäistävä melusta, tärinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittäväää meluntorjuntaa.

Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi liikenneturvallisuuden parantamiseen. Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan

kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Alueidenkäytössä on turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä valtakunnallisesti merkittävien satamien ja lentoasemien sekä rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Alueidenkäytössä on edistettävä matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta ja turvattava edellytykset julkiselle liikenteelle sekä eri liikennemuotojen yhteistyön kehittämiseksi. Alueidenkäytön suunnittelussa on varattava riittävät alueet tavara- ja henkilöliikenteen terminaalien ja matkakeskusten toimintaa ja kehittämistä varten.

Helsingin seudun erityiskysymykset:

Yhdyskuntarakenteessa varaudutaan raideliikenteen laajentumiseen ja tehokkuuden parantamiseen sijoittamalla riittävästi asuntotuotantoa ja työpaikkarakentamista niiden vaikutusalueelle.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asuntopaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Seudun keskuksia vahvistetaan asunto-, työpaikka- ja palvelukeskuksina.

Asemakaava ja asemakaavan muutos ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden kanssa.

Maakuntakaavat

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa kaava-alue on taajamatoimintojen aluetta. Matkustajasataman kohdalla on satama-merkintä. Ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa kaava-alue on keskustatoimintojen aluetta ja tiivistettävää aluetta. Nyt laadittu asemakaava on vahvistettujen maakuntakaavojen mukainen.

Yleiskaava ja osayleiskaava

Helsingin yleiskaava 2002:ssa (kaupunginvaltuusto 26.11.2003, tullut kaava-alueella voimaan 23.12.2004) alue on satama- ja vesialuetta. Yleiskaavassa Jätkäsaari on rajattu suunnittelualueeksi, jossa maan-

käyttömuotojen ja niiden välisten suhteiden sijainti ja rajaukset ratkaistaan yksityiskohtaisella kaavoituksella.

Kaava-alueelle on laadittu oikeusvaikutteinen Jätkäsaaren osayleiskaava (kaupunginvaltuusto 21.6.2006, tullut kaava-alueella voimaan 18.8.2006). Osayleiskaavassa kaava-alue on satama- ja työpaikka-alueita ja vesialuetta. Osayleiskaavan läntisen laiturin linjausta on tarkennettu tässä asemakaavassa.

Asemakaavat

Alueen pohjoisosassa on voimassa asemakaava nro 8043 (vahvistettu 12.12.1979). Kaavan mukaan alue on vesialuetta.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Kiinteistörekisteri

Alue on merkitty Helsingin kaupungin ylläpitämään kiinteistörekisteriin.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Helsingin Sataman johtokunta päätti 13.9.2011 Valtamerilaiturin 1. vaiheen rakentamisesta. 1. vaiheen rakentaminen on valmistunut.

Helsingin satamanosien kehittämissuunnitelma 2022:den (Helsingin Satama 13.11.2012) mukaan Länsisatamaa kehitetään 2010-luvulla siten, että satamaan johtavaa meriväylää ja katuverkkoa parannetaan ja julkisia liikenneyhteyksiä kehitetään. Uudet meritäytöt mahdollistavat 2–3 uuden laivapaikan, terminaalien ja pysäköintiratkaisun rakentamisen.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymän Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 mukaan "Helsingin ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus paranee ja metropolialueen merkitys lento-, juna- ja meriliikenteen solmukohtana vahvistuu. Kaupungin sisällä ja seudullisesti keskeisten työpaikka-alueiden saavutettavuus eri liikennemuodoin paranee." Toimenpiteenä strategiassa esitetään, että "Länsisatamaan rakennetaan uusi matkustajaterminaali vastaamaan Itämeren kasvavia matkustajamääriä. Selvitetään vaihtoehtoja Länsiterminaalien liikenneyhteyksien sujuvuuden parantamiseksi."

EU-komissio päätti 16.10.2013 "TWIN-PORT" hankkeen rahoittamisesta Helsingin ja Tallinnan kesken (TWIN-PORT - 2012-EU2111-P- in the field of the Trans-European networks TEN-T).

Helsingin Sataman johtokunta päätti 26.11.2013 Länsisataman uuden matkustajaterminaalin kehittämissuunnitelman hyväksymisestä ja kehotti aloittamaan uuden matkustajaterminaalin rakentamisen valmistelu.

Helsingin Sataman johtokunta päätti 17.12.2013 Valtamerilaiturin 2. vaiheen rakentamisesta. Urakka valmistuu vuonna 2015.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä 18.3.2014 satamaliikennettä hyödyttävän Tyynenmerenkadun lisäkaistan liikennesuunnitelman. Samalla lautakunta totesi, että kaupungin tulisi selvittää, millaisilla ratkaisulla rahtiliikenne siirretään pois keskusta-alueelta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 17.6.2014 hyväksyä 3.6.2014 päivätyn Jätkäsaari, matkustajasatama asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen laadittavan asemakaava- ja asemakaavan muotosehdotuksen pohjaksi todeten yksimielisesti, ettei kaavaan liittyviä investointeja ole mahdollista toteuttaa kaupungin investointiraamin sisältä. Luonnoksen hyväksymisen jälkeen kaava-alue on jaettu kahteen osaan; Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä ja Jätkäsaari, Matkustajasatama pohjoinen. Esitys asemakaavan jakamisesta kahteen osaan on tullut Helsingin Satamalta.

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittaosasto on laatinut pohjakartan, joka on tarkistettu 17.12.2014.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa kaava-alueen maa-alan.

Alueen historia ja yleiskuvaus

Jätkäsaarella on toiminut tavarasatama vuosina 1913–2008. Sataman toiminnan laajentuminen on edellyttänyt vuosikymmenten aikana merkittäviä meritäyttöjä ja alkuperäisten saarien tasaamista satamakentäksi. Matkustajasatama aloitti toimintansa Länsisatamassa vuonna 1995. Tavarasatama siirtyi Vuosaareen vuonna 2008, jonka jälkeen Jätkäsaareen jäänyt matkustajasatama on jatkanut toimintaansa alueella.

Liikenne

Liikennemäärät ja laatu

Länsisatama on matkustajamäärältään Suomen suurin matkustajasatama. Länsisataman kautta vuonna 2014 Tallinnan liikenteessä kulki yli 6,2 miljoonaa matkustajaa, noin miljoona henkilöautoa 19 500 linja-autoa ja 223 000 rahtiyksikköä. Keskimäärin liikennemäärät vuorokaudessa olivat 10 laivakäyntiä, 17 000 matkustajaa, 50 linja-autoa ja 610 rahtiyksikköä.

Länsisataman laivaliikenne jakautuu ajoneuvoja ja matkustajia kuljettaviin linjaliikenteen autolauttoihin ja matkustajia kuljettaviin kansainvälisiin risteilylaivoihin. Autolauttaliikenne on päivittäistä ympäri vuoden. Vuodesta 2012 Länsiterminaalissa liikennöi kolme eri linjaliikenteen varustamo: kaksi Tallinnaan ja yksi varustamo Pietariin ja Tukholmaan. Vilkkainta sataman liikenne on keväällä pääsiäisenä, kesäisin heinäkuussa ja talviaikaan joulukuun ja vuoden vaihteen tienoilla sekä koulujen loma-aikoina. Vuorokauden vilkkaimmat ajat ovat aamu (klo 7.30–10.00) ja iltapäivä (klo 16.00–17.00).

Matkustajasataman ajoyhteydet

Länsiterminaalin ensisijainen ajoyhteys on Mechelininkadulta Jätkäsaarenlaiturin ja Tyynenmerenkadun kautta. Myös Länsisatamankatua pitkin Crusellinsillan yli pääsee satamaan. Satama-alueella laivaan lastattavat ajoneuvot ajavat check-in-kenttien ja -porttien kautta suljetulle satama-alueelle odottamaan pääsyä laivaan.

Sataman liikennettä on ohjattu väliaikaisia reittejä pitkin Jätkäsaarella johtuen Tyynenmerenkadun kadunrakennustöistä. Vielä kevään 2015 aikana liikenne tullaan ohjaamaan Tyynenmerenkadulle. Rekkaliikenne ohjataan Porkkalankadun kautta Länsiväylälle. Makasiinien edustalle Tyynenmerenkadulle suunniteltu lisäkaista pohjoisen suuntaan helpottaa satamasta purkautuvaa liikennettä.

Saattoliikenne ja pysäköinti

Sataman pitkäaikaista pysäköintiä varten matkustajien käytössä on maksullinen 700 autopaikan pysäköintikenttä. Pysäköintikentän kohdalle on tulossa Jätkäsaaren liikuntapuisto. Sataman saattoliikennettä palvelee maksullinen lyhytaikainen pysäköintialue nykyisen matkustajaterminaalirakennuksen läheisyydessä. Takseille ja linja-autoille on varattu tilaa terminaalin läheisyydestä. Raskaalle liikenteelle on myös pysäköintialue, johon ajoneuvot voivat pysäköidä ennen suljetulle satama-alueelle pääsyä.

Joukkoliikenne

Nykyiselle Länsiterminaalille kulkevat raitiolinjat 9 ja 6T, jotka tarjoavat yhteydet keskustaan. Raitiotie kulkee Tyynenmerenkadulla ja Jätkäsaarenlaiturilla omilla kaistoillaan. Pysäkki on terminaalin sisäänkäynnin edustalla. Lisäksi terminaalille tulee kaukoliikenteen busseja. Raitiolinjan 8 päätepysäkki sijaitsee Jätkäsaarella ja Ruoholahdessa on metroasema.

Jalankulku ja pyöräily

Tyynenmerenkadun varren jalkakäytävät ja yksisuuntaiset pyörätiet on jo rakennettu tai rakenteilla nykyiselle matkustajaterminaalille asti. Sataman alueella on toteutettu tällä hetkellä kaksisuuntainen pyörätie kadun jatkeen länsireunalle.

Matkustajasataman elinkeinovaikutukset

Matkustajasatama vaikuttaa merkittävästi Jätkäsaaren elinkeinotoimintaan ja palvelutarjontaan. Jätkäsaaren kaupallisten palveluiden painopiste on tällä hetkellä muodostunut Tyynenmerenkadulle, missä matkustajasataman vaikutuksesta liiketilat ovat kysytyjä. Jätkäsaareen on vireillä hotellihankkeita, joiden sijoittumista on ohjannut sataman läheisyys.

Helsingin keskustan elinvoimaisuus perustuu osaltaan kasvavaan vapaa-ajan matkailuun ja liikematkustamiseen Helsingin ja Tallinnan välillä. Matkustajasataman sijainti keskustan tuntumassa lisää keskustan elinvoimaisuutta ja Helsingin vetovoimaa Itämeren matkailukohteena. Sataman sijainti keskustassa tukee varustamoiden liiketoimintakonseptia, jossa vapaa-ajan ja työperäinen matkustaminen yhdistämällä mahdollistetaan matkojen edullinen hintataso ja tiheä liikennöinti.

Helsinki–Tallinna-kaksoiskaupunkikehityksen kannalta on ollut tärkeää, että keskustojen välillä liikennöivät autolautat ovat tarjonneet nopean ja tiheästi liikennöidyn yhteyden keskustojen välille.

Kaikista Suomeen vuonna 2011 tulleista ulkomaalaisista matkailijoista 19 % kulki Helsingin sataman kautta. Helsingin sataman linjaliikenteen matkustajista noin 40 % on ulkomaalaisia, joista Suomen-matkan pääsyyinä puolella oli vapaa-ajan matkailu eli turismi ja neljäsosalla työperäinen matkustaminen. Helsingin sataman vuotuisesta matkustajamäärästä noin 60 % kulkee Länsisataman kautta.

Helsingin sataman kautta kulkeneet ulkomaiset matkustajat toivat Suomeen vuonna 2011 yhteensä 348 miljoonaa euroa, josta noin puo-

let kohdentui Helsinkiin ja erityisesti Helsingin majoitus-, ravintola- ja kahvilapalveluihin sekä ostoksiin.

Helsingin satama on Suomen ulkomaankaupan ja matkustajaliikenteen pääsatama. Helsingin sataman kautta kuljetettu tavaraliikenne edustaa arvoltaan lähes kolmasosaa Suomen ulkomaankaupan arvosta ja määrältään neljäsosaa meritse kuljetetun kappaletavaraliikenteen määrästä.

Helsingin sataman vaikuttavuustutkimuksen (2012) mukaan Helsingin satama lisää bruttokansantuotetta (BKT) 1,45 miljardilla eurolla. Se on 4,8 % Helsingin BKT:stä, 2,7 % Helsingin seudun BKT:stä ja 1 % Suomen BKT:stä. Välitön työllistävä vaikutus 12 500 henkilöä on 4 % Helsingin, 1,6 % Helsingin seudun ja 0,5 % koko maan työllisestä työvoimasta. Kokonaistyöllisyysvaikutus 24 000 henkilöä on 7,6 % Helsingin, 3,1 % Helsingin seudun ja 1 % koko maan työllisestä työvoimasta.

Helsingin sataman kansantaloudelliset ja aluetaloudelliset vaikutukset ovat merkittäviä. Vuonna 2011 maksettujen kunnallisverojen arvon arvioitiin olleen yhteensä 114 miljoonaa euroa, josta noin neljäsosa kertyi matkailijoita palvelevilta yrityksiltä. Helsingin sataman kautta tulleiden matkailijoiden käyttämät rahat aikaansaavat 12 % Helsingin sataman BKT-vaikutuksesta ja 35 % työllisyysvaikutuksesta.

Luonnonympäristö

Maisema

Helsingin rannikko on vyöhykkeinen ja jakautuu suurmaisemassa avomerivyöhykkeeseen, ulkosaaristoon, selkävesien ja sisälahtien vyöhykkeisiin. Länsisatama sijaitsee suurmaisemassa selkävesien vyöhykkeen ja ulkosaariston rajalla.

Länsisatama kuuluu kaupunkimaisemassa Lauttasaarenselän maisemakokonaisuuteen. Jätkäsaari, Lauttasaari ja Pihlajasaaret sulkevat maisematilan, joka jakautuu urbaaniin kaupunkijulkisivuun ja virkistysaarten ketjuun. Hernesaaren rakennukset sulkevat näkymiä idässä.

Pinnanmuodoltaan ympäröivä alue on kauttaaltaan tasaista kenttää. Alueen itä-, etelä- ja länsiranta rajautuvat pystylaiturirakenteella mereen.

Näkymät jatkuvat osittain avarassa maisemassa horisonttiin saakka ja olosuhteet ovat ulkosaariston kaltaiset. Kaava-alueen eteläkärjestä on näkymä Pihlajasaarten, Melkin ja Lauttasaaren välistä lounaaseen ja

avomerelle. Länteen avautuu näkymä asfalttikenttien yli Lauttasaareen. Pohjoispuolella on rakenteilla Jätkäsaaren uusi. Länsirannan puoleinen satama-allas rajautuu Hernesaaren teollisuushalleihin rakennuksiin. Eteläpuolelta lähestyvät laivaväylät suuntaavat suoraan avomereltä kohti Länsisatamaa.

Luontoarvot

Suunnittelualueen maa-ala on viimeisen neljän vuoden aikana tehtyä meritäyttöä. Alueella ei ole puuvartista kasvillisuutta.

Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän mukaan Jätkäsaaren alueella ei ole suojeltavia kohteita tai havaintoja suojeltavista lajeista.

Pinnanmuodot ja vesisyvyys

Alue on topografialtaan hyvin tasaista, maanpinnan korkeustaso on noin + 2,7. Länsisataman ja Pihlajasaaren välissä meren vesisyvyys on Länsisatamaan johtavalla laivaväylällä noin 10–13 metriä. Hernesaaren ja Jätkäsaaren välisen vesialueen syvyys on 8–11 metriä.

Merenpinnan korkeus ja aaltoilu

Länsisatamassa kaakkoistuulet ovat merkittävimmät aaltoilun aiheuttajat. Länsisatamaa ympäröivät saaret suojaavat satamaa mereltä tulevilta aalloilta.

Tuulisuus

Länsisataman sijainti avomeren ympäröimänä tekee siitä alttiin mereltä puhaltaville eteläisille sekä lounaisille ja kaakkoisille tuulille. Suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan tasaista. Tuulisuus ja alueelliset tuuliolot ovat merkittäviä viihtyvyystekijöitä suunnittelualueella.

Yhdyskuntatekninen huolto

Alue on liitetty kunnalliseen vesihuoltoverkostoon. Laitureilla on laivapaikkakohtaiset vesipisteet. Laivojen jätevedet puretaan jätevesiverkostoon. Alueen sadevesiviemärit purkavat tällä hetkellä mereen.

Alue on osittain kaukolämpöverkossa. Jätkäsaaren asuin- ja toimitilakortteleihin on rakennettu automatisoitu imujätejärjestelmä.

Maaperä ja vesialueiden pohjaolosuhteet

Kaava-alue koostuu kokonaisuudessaan meritäyttö- ja vesialueesta. Maa-alue on nykyisellään suurelta osin asfalttikenttää ja vesialue on satamatoimintojen aluetta. Rantaviiva koostuu tukimuureilla rajatuista laiturialueista, jotka on pääosin jo rakennettu.

Mereen tehty nykyinen maa-alue on toteutettu kokonaan louhepenkeleinä. Asemakaava-alueella on vuosina 2011–2015 tehty ruoppausta ja täyttöä. Ruoppaus on ulotettu noin tasolle -20– -25 ja louhetäytön paksuus on noin 22–27 metriä.

Vesisyvyys kaava-alueen merialueella vaihtelee noin 10–15 metriin. Merenpohjassa, täyttöalueiden ulkopuolella, on savea noin 5–13 metriä, minkä alapuolella on hiekkakerros ja moreeni.

Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus

Alue on kokonaan graniittilohkareista tehty meritäyttöä.

Ympäristöhäiriöt

Vuodesta 2011 alkaen on asemakaava-alueella tehty sataman laajenusalueen louhetäyttöjä, jotka ovat valmistuneet.

Melu

Länsisataman ympäristömelua on tarkasteltu Helsingin Sataman sekä kaupunkisuunnitteluviraston teettämässä meluselvityksissä mm. Jätkäsaaren osayleiskaavan (ympäristömeluselvitys 2004, Akukon) sekä viimeksi matkustajasataman läheisen Atlantinkaaren kaava-alueen asemakaavoituksen aikana (ympäristömeluselvitys 2014, Akukon). Merkittävimmät melulähteet ovat satamassa liikennöivät laivat sekä maaliikenne. Tämän asemakaavan yhteydessä ei ole tehty erillistä meluselvitystä.

Sataman toimintaa ohjaa ympäristölupa.

Ilma- ja hajupäästöt

Länsisataman matkustajalaivojen päästövaikutuksia arvioitiin Ilmatieteen laitoksen ilmanlaatututkimuksessa Jätkäsaaren osayleiskaavan valmistelun aikana vuonna 2002.

Helsingin Satama on mukana HSY:n jatkuvassa ilmanlaadun mittauksessa. Länsisatamassa tehtyjen mittausten perusteella tiedetään, että rikkidioksidipitoisuudet ovat sataman lähiympäristössä selvästi korkeampia kuin muualla tavallisessa kaupunkiympäristössä. Maanpintatasolta tehtyjen mittausten mukaan rikkidioksidipitoisuudet ovat alittaneet selvästi raja- ja ohjearvot. Laivojen aiheuttamien päästöjen vuoksi lyhytaikaiset pitoisuudet ovat kuitenkin ajoittain korkeita tuulen alapuolella. Laituripaikkojen lähellä laivojen päästökorkeudella pitoisuuksien voidaan olettaa olevan selvästi korkeampia kuin maanpintatasolla. Länsisatamassa mitattu typpidioksidin vuosikeskiarvo on viime vuosina ollut selvästi alle raja-arvotason. Typpidioksidipitoisuuksiin maanpintatasolla vaikuttaa voimakkaimmin katuliikenne.

Laivojen päästöt aiheuttavat satama-alueen lähiympäristöön ajoittain selkeää tunnistettavaa lyhytkestoista hajua. Hajua esiintyy todennäköisimmin kesäaikana, jolloin laivaliikenne satamassa on vilkkainta.

3 TAVOITTEET

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa uusien laivapaikkojen väliin Tallinnan liikennettä palveleva uusi matkustajaterminaali, jossa otetaan erityisesti huomioon se, että laivojen kääntöaika satamassa on vain yksi tunti.

Helsingin kaupunki on täyttänyt Länsisataman eteläkärkeen noin kauden hehtaarin laajuisen satama-alueen laajennuksen, johon toteutetaan kaksi uutta nopeaan Tallinnan liikenteeseen tarkoitettua laivapaikkaa. Itäinen laivapaikka on jo valmis, läntinen valmistuu vuonna 2015.

Uudet laivapaikat on tarpeen saada käyttöön mahdollisimman pian. Etäisyys nykyisestä terminaalista uusille laivapaikoille on kohtuuttoman pitkä. Nykyinen terminaali on ruuhkainen. Tästä syystä sataman eteläosaan suunnitellaan uusi matkustajaterminaali. Tavoite on, että uusi terminaali ja uudet laivapaikat voidaan ottaa käyttöön huhtikuussa 2017.

Länsisataman uudella terminaalilla luodaan nykyistä paremmat edellytykset Helsingin ja Tallinnan väliselle nopealle yhteydelle. Uudistushankkeen myötä matkustaminen Helsingin ja Tallinnan välillä tapahtuu entistä sujuvammin, miellyttävämmin ja nopeammin.

Kaupunginvaltuuston strategiaohjelmassa 2013–2016 (25.3.2013) todetaan, että Länsisatamaan rakennetaan uusi matkustajaterminaali vastaamaan Itämeren kasvavia matkustajamääriä.

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS

Yleisperustelu ja -kuvaus

Jätkäsaaren matkustajasatamaa kehitetään vetovoimaiseksi osaksi Jätkäsaaren rakentuvaa tiivistä kantakaupungin kaupunkirakenteseen sovitettua asuinalueita. Länsisataman matkustajamäärän odotetaan kasvavan vuoden 2014 6,2 miljoonasta 8 miljoonaan matkustajaan vuoteen 2020 mennessä.

Uusi terminaali

Satama-alueelle (LS) on osoitettu rakennusoikeutta henkilöliikenneterminaaleille. Helsingin Satama on kehittänyt uutta erityisesti nopeaa Tallinnan liikennettä palvelevaa terminaaliratkaisua, jossa hyödynnetään uusimpia teknisiä ratkaisumahdollisuuksia tarkastus- ja valvontatoiminnoissa.

Suunnittelussa hyödynnetään mahdollisimman hyvin terminaalin sijainti laivapaikkojen välissä. Tällä sijoituksella laajennusalueen kenttä tulee otettua maksimaalisesti hyötykäyttöön ja kävelymatkat terminaalista laivaan saadaan minimoitua.

Uuteen terminaaliin on tarkoitus suunnitella ja toteuttaa vain siinä tarvittavat palvelut ja tilat. Terminaalin tehtävä on palvella nopeaa ja tiheää kaksoiskaupungin osien välistä joukkoliikennettä. Tiloissa voi samanaikaisesti olla 3 200 matkustajaa. Autoissa kulkevat matkustajat eivät kulje terminaalin läpi.

Uuden terminaalin toteuttaminen sataman laajennusalueelle mahdollistaa nykyisten satamatoimintojen jatkumisen häiriintymättä uuden terminaalin rakentamisajan.

Sataman laajennusalue on täytetty kokonaan louheella, mikä luo edellytykset perustaa uusi terminaali kokonaan täytön varaan. Tämä on taloudellisesti merkittävä etu.

Pysyvä pysäköintiratkaisu osoitetaan myöhemmin Matkustajasatama pohjoinen -asemakaavan muutoksessa.

Jätkäsaaren matkustajasataman elinkeinovaikutukset ovat Helsingin kannalta merkittäviä. Keskustan elinvoimaisuus perustuu osaltaan kasvavaan matkailuun ja työmatkustamiseen. Sataman sijainti keskustas-

sa lisää Helsingin vetovoimaisuutta Itämeren matkailukohteena ja vahvistaa keskustan elinkeinoja ja palveluita. Lisäksi Helsinki–Tallinna-kaksoiskaupunkikehityksen kannalta on oleellista, että kaupunkien keskustojen välillä on mahdollisimman tiheä, säännöllinen ja nopea yhteys. Sataman vaikutukset myös Jätkäsaaren elinkeinoihin ja palvelutarjontaan ovat merkittävät.

Mitoitus

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa osoitetaan rakennusoikeutta satamatoiminnoille 15 000 k-m².

Asemakaava-alueen koko on 11,3 hehtaaria.

Satama-alue (LS)

Satama-alueelle on osoitettu rakennusala uudelle henkilöliikenneterminalille. Alueella on kaksi autolautoille tarkoitettua laivapaikkaa.

Kadut ja aukiot

Kaava-alue liittyy Tyynenmerenkadun katu- ja aukiotilojen sarjaan, joka kaavoitetaan Jätkäsaari, Matkustajasatama pohjoinen -asemakaavan muutoksen yhteydessä. Katu ja aukioalueiden suunnittelu perustuu Tyynenmerenkadun katu ympäristösuunnitelmaan, joka pitää sisällään nykyisen ja uuden matkustajaterminaalin väliset katu- ja aukiotilat siten, että kaava-alue ja Tyynenmerenkadun katu- ja aukiotilat suunnitellaan yhtenäiseksi korkeatasoiseksi kokonaisuudeksi.

Tyynenmerenkadun katu- ja aukiotilojen sarjan kaupunkikuvallisissa ratkaisuissa lähtökohtana on ehyt merellinen kokonaisuus. Kaava-alueen katu ympäristöjen pintamateriaaleina käytetään kantakaupungille tyypillisesti asfalttia ja betonia. Luonnonkiveä tai muita erikoispinnoitteita käytetään erityisaiheina pääsisäänkäyntien kohdilla ja kevyen- ja ajoneuvoliikenteen solmukohtiin muodostuvien aukiotilojen yhteydessä.

Tyynenmerenkatu on alueen kokoojakatu. Kadun korkotaso vaihtelee pohjoisen tason +3,5 ja etelän tason +4,3 välillä. Eteläosassa raitioliikenne on erotettu muusta katuliikenteestä. Laajaa katutilaa jäsenetään maisemasuunnittelun keinoin puuriveillä, istutuksilla, ympäristötaiteella sekä satama-alueen ja katualueen rajalla kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella aidalla. Tyynenmerenkadun katuvihreä jäsentää kaupunkikuvaa ja lisää viihtyisyyttä alueella. Kasvillisuus toimii välittävänä elementtinä Jätkäsaaren liikuntapuiston ja satamarakennusten välillä.

Atlantinaukio

Katualueen osa, joka on rakennettava korkeatasoiseksi kivetyksi aukioksi. Jatkosuunnittelussa otetaan huomioon terminaalieihin liittyvien ulkoalueiden suojaus tuulisilta olosuhteilta ja riittävät tilavaraukset matkustajien polkupyöräpaikoille ja kaupunkipyöräpaikoille terminaalin sisäänkäynnin yhteydessä.

Ahdinranta

Ahdinranta on avautuva rantabulevardi, jonka yhteyteen suunnitellaan vesiliikennelaiturialueita ja matkailupalveluiden käyttöön varattu saatto- ja kääntöpaikka.

Liikenne

Liikenne-ennusteet ja ajoyhteydet

Vuonna 2020 Länsisataman kautta ennustetaan kulkevan noin 8 miljoonaa matkustajaa, 1,2 miljoonaa henkilöautoa, 25 000 linja-autoa sekä 240 000 rahtiyksikköä. Laivaliikenteen aluskäyntejä on noin 4 000, lomakausina 9–12 aluskäyntiä päivässä.

Sataman tuottama liikenne jakautuu Jätkäsaaren kokoojakaduille: Tyynenmerenkadulle, Länsisatamankadulle ja Atlantinkadulle. Sataman ensisijainen ajoyhteys on Tyynenmerenkadun ja Jätkäsaarenlaiturin kautta. Sataman liikenteestä arvioidaan kulkevan Tyynenmerenkadun kautta noin 70 %. Rekkaliikenne ohjataan Tyynenmerenkatua pitkin Länsiväylälle. Raskaan liikenteen erikoiskuljetusten kokoa rajoittavat Jätkäsaaren jo rakennetut kadut ja mm. raitiovaunujen ajojohtimet.

Tyynenmerenkadulla on liikennettä ennusteiden mukaan 8 000–12 000 ajoneuvoa vuorokaudessa vuonna 2035. Kadulla on myös satamaan suuntautuvaa raskasta liikennettä. Vuonna 2035 Länsisatamankadulla on liikennettä noin 6 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Atlantinkadulla noin 2 000–7 000 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Ajoyhteydet uudelle terminaalille järjestetään satama-alueelle sijoittuvan Tyynenmerenkadun jatkeen kautta. Valmisteilla olevan matkustajasataman pohjoisosan asemakaavan yhteydessä Tyynenmerenkadun jatke kaavoitetaan katualueeksi.

Saattaville henkilöautoille, takseille kuin myös busseille järjestetään tilaa uuden terminaalin lähetyviltä kaava-alueen ulkopuolelta.

Taksiasema sijoittuu kaava-alueen satama-alueelle terminaalin sisäänkäynnin läheisyyteen.

Ahdinrannan kautta suunnitellaan ajoyhteys vesibussilaiturille.

Pysäköinti

Sataman pysäköinti hoidetaan maantasokentillä kaava-alueen ulkopuolella niin kauan kuin sataman ympäristössä on vapaata kenttätilaa. Uusi pysäköintilaitos rakennetaan, kun se on tarpeellista. Pysyvä pysäköintiratkaisu osoitetaan myöhemmin Matkustajasatama pohjoinen -asema-kaavassa. Satamatoimintaa varten voidaan osoittaa yhteensä enintään 950 autopaikkaa.

Rekkojen pysäköintiä alueella pyritään vähentämään. Helsingin Satama on selvittämässä ratkaisua.

Kaava-alueella työskenteleville tulee järjestää 0,3 pyöräpaikkaa/työntekijä. Terminaalien sisäänkäynnin yhteyteen tulee sijoittaa myös riittävästi pyöräpaikkoja matkustajien tarpeisiin sekä kaupunkipyöräpaikkoja.

Joukkoliikenne

Jätkäsaarella tulee liikennöimään kolme raitiolinjaa sekä mahdollisesti lisävuoroja palvelemaan sataman matkustajapiikkejä. HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti raitiolinja 7 liikennöi Kampista Tyynenmerenkadun kautta Länsiterminaalille ja linja 8 liikennöi Ruoholahden metroasemalta terminaalille Atlantinkatua pitkin. Raitiolinja 9 tulee Kampin suunnasta Välimerenkatua ja Atlantinkatua pitkin terminaalille.

Raitiolinjalle 7 järjestetään väliaikainen kääntöpaikka uuden terminaalien lähetyville. Aikanaan linjaa jatketaan Atlantinkadulle Melkinlaiturin asemakaava-alueelle, jonne järjestetään linjan lopullinen kääntöpaikka. Linjoille 8 ja 9 järjestetään aikanaan kääntöpaikka nykyisen terminaalirakennuksen luoteispuolelle.

Jalankulku ja pyöräily

Atlantinkatu, Länsisatamankatu ja Tyynenmerenkatu toimivat pyöräilyn pääreitteinä, joita pitkin on pyöräily-yhteydet uudelle terminaalille.

Jatkosuunnittelussa on tärkeää panostaa terminaalien edustan ja Atlantinaukion jalankulun järjestelyihin. Ulkotilojen suunnittelussa on huomioitava laivamatkustajien erityistarpeet ja hetkellisesti suuret määrät sekä alueen haastavat sääolot.

Pelastus- ja huoltoreitit

Alueelle suunnitellaan tarvittavat pelastus- ja huoltoreitit jatkosuunnittelussa.

Esteettömyys

Terminaali lähiympäristöineen sekä Atlantinaukio ovat esteettömyyden erikoistason aluetta.

Yhdyskuntatekninen huolto

Alueelle rakennetaan vesihuollon, energiahuollon, tietoliikenteen ja jätehuollon verkostot. Niiden mitoituksessa otetaan huomioon satamatoimintojen suuri volyymi ja sen huomattava ajallinen vaihtelu. Alue liitetään kunnalliseen vesihuoltoverkostoon. Laitureilla on laivapaikka-kohtaiset vesipisteet. Laivojen jätevedet puretaan jätevesiverkostoon. Alueen hulevesiviemärit purkavat mereen. Uudet runkoverkostot on suunniteltu rakennettavaksi Tyynenmerenkadulle. Olevat vesihuollon runkolinjat päättyvät nykyisen Länsiterminaalin pohjoispuolelle, josta niitä jatketaan noin 600 metriä Tyynenmerenkatua pitkin uudelle matkustajaterminaalille.

Maasähkö

Helen Oy on varautunut Jätkäsaaren alueella 25MW:n sähkötehon huippuun. Punavuoren sähköasemalta on rakennettu suojaputkitukset Länsisatamaan Verkkokaupan edustalle Helsingin Sataman hallinnoiman maa-alueen rajalle. Periaatteessa valmiutta maasähkön käyttöön Länsisatamassa teknisen verkoston osalta on ja tulevaisuudessa varautuminen maasähkön rakentamiseen on mahdollista siten, että putkitusta jatketaan yleisen katuverkon alla ja satama-alueella. Asia huomioidaan Länsiterminaalin laajennus-suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tallink Siljan ja Eckerö Linen alukset liikennöivät reittilinjoilla useita lähtiä päivässä viipyen satamassa ainoastaan tunnin kerrallaan, mikä on liian lyhyt aika aluksen liittämiseen maasähköön. Maasähköön varautuminen toteutetaan yhteistyössä Helenin ja Helsingin Sataman kesken.

Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus ja puhtaus sekä massatalous

Kaava-alueella voidaan kunnallistekniikka perustaa rakennetun louhetäytön varaan.

Maaperän ja sedimenttien kunnostaminen

Merenpohjasedimenteissä on todettu ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen kriteeritasot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Vesialueella tehtävien rakentamistöiden ja ruoppauksen yhteydessä on varauduttava lupamenettelyihin ja mereen läjityskelvottoman sedimentin käsittelyyn.

Täytöt ja kaivu

Alueelle on tehty pohjarakennussuunnitelma "Matkustajasataman kaavan AK7 (Ramboll 2014), yleisten alueiden ja tonttien pohjarakentamisen yleissuunnitelma", joka sisältää meritäyttöjen ruoppaus- ja täyttösuunnitelmat, esirakentamistarpeen arvioinnin ja esirakentamissuunnitelman, tonttien ja yleisten alueiden perustamistavat sekä määrät ja kustannukset. Yleissuunnitelman pohjalta on tarkasteltu alueen massatalous ja kustannukset.

Sataman alueella on tehty ruoppaus- ja täyttötöitä vuoden 2013 aikana satama-alueen eteläosalla.

Alueellinen korkotaso

Terminaalien ja sitä ympäröivien alueiden suunnittelussa tulee määrittää laiturialueiden korkeustasot ja rakennuksen alimmat lattiakorot. Helsingin Sataman teettämän Länsisataman satama-alueen yleissuunnitelman (Ramboll) mukaan uudet laiturit ovat yleisesti alueella tasolla +3,30 (N2000). Kenttäalueelle on muotoiltu kallistuksia siten, että hulevedet saadaan ohjattua hulevesikaivoihin ja järjestelmän kautta purettua hallitusti mereen. Maanpinnan korkeustaso on noin +3,90 (N2000) uuden henkilöliikenneterminaalirakennuksen ympärillä.

Tuulisuus

Tuulisuus ja alueelliset tuuliolot ovat merkittäviä viihtyvyystekijöitä suunnittelualueella. Suunnittelualueen tuulisuusolosuhteet edellyttävät tuulisuuden huomioimista yleisten alueiden suunnitteluratkaisuissa. Alueelta tehtyjen tuulisuustarkastelujen perusteella alueella esiintyy vaarallisen kovia puuskatuulia useammin kuin kerran vuodessa.

Suunnittelualueen tuulisuusoloja on tarkasteltu Jätkäsaaren osayleiskaavavaiheen mukaiselle kaupunkirakennemallille tehdyn yksityiskohdallisen, tuulitunnelikokeisiin perustuvan tuulisuuskartoituksen avulla. Lisäksi alueen viitesuunnitelman teon yhteydessä tuulisuutta on tarkasteltu tietokonemallinnuksella.

Merenpinnalta suojautuminen

Merenpinnan korkeuteen varautumisessa on noudatettu seuraavaa ohjeistusta:

- Tulviin varautuminen rakentamisessa – Opas alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämiseksi ranta-alueilla, ympäristöopas 2014 / Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Ympäristöministeriö ja Maa- ja metsätalousministeriö.

Ympäristöopas 2014:n mukainen alin suositeltava rakentamiskorkeus Helsingissä on +2,8 m (N2000), johon lisätään sijaintikohtainen aaltoluvara. Tämän tason alapuolisten tilojen rakenteet tulee toteuttaa vesitiiviinä ja veden purkautuminen tiloihin tulee estää esim. ajoluiskien ja sadevesiviemäröinnin kautta.

Ympäristöterveys

Satamatoiminnoista aiheutuva melu lisääntyy nykyisestä toiminnan kasvaessa. Jatkossakin suurimman meluongelman muodostavat yöpyvät laivat, joista johtuen melutaso voi olla yöllä jopa suurempi kuin päivällä. Osayleiskaavan yhteydessä tehtyjen selvitysten perusteella arvioidaan kuitenkin, että sataman lähiympäristöön suunniteltavat asuinkorttelit pystytään suojaamaan melulta. Tämä edellyttää, että jatko-suunnittelussa erityisesti yöpyvien laivojen aiheuttama melu otetaan tarkasti huomioon rakennusten massoitelussa ja meluntorjuntaa suunniteltaessa sekä sataman osalta laituripaikkojen käyttöä suunniteltaessa.

Itämerellä on 1.1.2015 lähtien voimassa EU:n asettama rikkidirektiivi, joka velvoittaa alentamaan Itämerellä kulkevien laivojen rikkipäästöjä entisestä yhdestä prosentista 0,1 prosenttiin.

Nimistö

Nimistötoimikunta on käsitellyt Jätkäsaari, Matkustajasatama asema-kaava- ja asemankaavan muutosluonnoksen yhteydessä alueen uusia nimiä 5.6.2013. Alueelle esitetyt uudet nimet ovat Ahdinranta ja Atlantinaukio. Nimistön aihepiirinä on hyödynnetty merimytologian aihepiiriä.

5

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Matkustajaterminaali osaltaan muuttaa laajaa tasaista kenttää osaksi Jätkäsaarella rakennettavaa kokonaan uutta kaupunkirakennetta.

Vaikutukset liikenteeseen

Matkustajasataman toiminnallisten vaatimusten ja matkustajaliikenteen kasvu sekä Jätkäsaaren tuleva aluerakentaminen edellyttävät satamatoimintojen ja -liikenteen uudelleenjärjestelyä. Asemakaava mahdollistaa nykyistä toimivammat liikennejärjestelyt satama-alueen sisällä. Uusi terminaali lähellä laivapaikkoja parantaa jalkamatkustajien olosuhteita.

Matkustajasataman liikennemäärien muutoksiin vaikuttavat monet erinäiset syyt. Matkustajasataman toiminnan ennustetaan tuottavan liikennettä noin 8 500 ajoneuvoa vuorokaudessa vuonna 2035 sisältäen koko matkustajasataman liikennetuotoksen. Ruuhkatuntina satamasta purkautuu katuverkkoon 400–1 000 ajoneuvoa tunnissa. Sataman ruuhkatunti saattaa ajoittua arki-iltaan muun liikenteen ruuhka-aikaan. Matkustajasataman liikenne jakautuu Tyynenmerenkadulle, Länsisatamankadulle sekä Atlantinkadulle ja Ruoholahden tai Mechelininkadun kautta eteenpäin. Sataman ensisijainen ajoyhteys on Tyynenmerenkadun ja Jätkäsaarenlaiturin kautta. Rekkaliikenne ohjataan Tyynenmerenkadun kautta Länsiväylälle. Sataman liikenteestä arvioidaan kulkevan Tyynenmerenkadun kautta noin 70 %. Tyynenmerenkadulla Rionkadusta pohjoiseen liikennemäärät ovat suuria ja pienetkin häiriöt aiheuttavat liikenteen ruuhkautumista. Tyynenmerenkadun väistämisvelvollisilta sivusuunnilta on ajoittain hankala päästä liittymään Tyynenmerenkadulle pohjoisen suuntaan.

Liikenne ruuhkautuu nykyistä enemmän Mechelininkadulla, Hietalahdenrannassa ja Porkkalankadulla liikennemäärien kasvaessa Jätkäsaaren ja muiden kantakaupungin uusien alueiden rakentumisen sekä satamaliikenteen kasvun myötä. Myös Länsisatamankadun risteyksissä Ruoholahden puolella on odotettavissa, että liittymien kapasiteetti tulee vastaan ja liikenne ruuhkautuu ajoittain. Kaupunkisuunnitteluvirastossa tutkitaan erilaisia ratkaisuja Mechelininkadun eteläpään ja lähialueiden ruuhkan helpottamiseksi. Vaihtoehtojen kartoittaminen on käynnissä ja niiden vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen selvitetään.

Vaikutukset luontoon, merialueisiin ja alueen maa- ja kallioperään

Matkustajasataman kehittäminen ei vaikuta lähisaarten luonnonympäristöön.

Kaava-alueen ympäristö on täysin rakennettua ja ihmisen muuttamaa, alkuperäisen luonnon elementtejä ei ole säilynyt. Sataman alueen laajentuminen etelään ei oleellisesti muuta alueen luontoa, merialueita eikä maa- ja kallioperää.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja siluettiin sekä kulttuuriperintöön

Matkustajasataman rakennetut rannat ja uusi terminaalirakennus tulevat näkymään melko laajasti avomerelle ja ulkosaaristovyöhykkeelle. Avomereltä, Lauttasaaresta, Hietalahden rannoilta ja Hernesaaresta tarkasteltuna matkustajasataman rakennuksilla ja rakenteilla on maisemallisia vaikutuksia.

Alkuvaiheessa matkustajasatama-alueen uusi rakentaminen tulee mahdollisesti jonkin verran vaikuttamaan näkyymiin myös Suomenlinnasta katsottuna, mutta Hernesaaren myöhempi rakentaminen peittää todennäköisesti Jätkäsaaren näissä näkymissä.

Vaikutukset ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen

Jätkäsaaren osayleiskaavan ja ympäristölupakäsittelyn yhteydessä on selvitetty sataman ympäristövaikutuksia riittävällä tasolla.

Alueella on selvitetty mahdollisuutta LNG:n varastointiin.

Vaikutukset yhdyskuntateknisen huollon järjestämiseen

Kaava mahdollistaa yhdyskuntateknisen huollon palveluiden toteuttamisen alueella.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaava-alueen yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia on arvioitu laadittujen selvitysten pohjalta.

Kaava-alueen toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia yleisten alueiden rakentamisesta mahdollisine esirakentamisineen.

Katuaukion (Atlantinaukio) kustannukseksi on arvioitu noin 300 000 euroa. Kustannusarviota ei voida esittää Ahdinrannan osalta suunnitelmien puuttumisen vuoksi.

Kaavan satama-alueelle kohdistuvia kustannuksia ei ole esitetty kustannustarkastelussa, sillä kustannukset kohdistuvat Helsingin Satamalle.

Asemakaava mahdollistaa jo tehtyjen Helsingin kaupungin investointien käyttöönoton.

Vaikutukset ilmastomuutoksen hallintaan ja energiansäästöarakentamiseen

Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja raitiotieliikenneverkon laajentaminen parantaa kaupungin energiatehokkuutta. Työpaikkojen ja asuimen sekoittuminen vähentää liikkumistarvetta. Uusi rakennuskanta on uusien normien myötä aiempaa energia-tehokkaampaa.

Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja elinkeinoihin

Satama matkustajineen muodostaa Jätkäsaaren omaleimaisen osan uuden tiiviin asuinalueen naapurina.

Matkustajasatamalla on merkittävä vaikutus elinkeinotoimintaan ja palvelutarjontaan Jätkäsaarella. Satama lisää osaltaan liiketilojen kysyntää ja houkuttelee alueelle myös seudullisesti merkittävää yritystoimintaa, kuten erikoistavarakauppaa sekä majoitus- ja ravitsemuspalveluja.

Keskustan elinvoimaisuus perustuu osaltaan kasvavaan vapaa-ajan matkailuun ja liikematkustamiseen Helsingin ja Tallinnan välillä. Matkustajasataman sijainti keskustan tuntumassa lisää Helsingin vetovoimaa Itämeren matkailukohteena yleisesti samalla kun se tukee kaupallisten ja matkailupalveluiden kehittymistä niin Jätkäsaarella kuin kaupungin keskustassakin.

Mahdollisimman nopea ja toimiva yhteys Helsingin ja Tallinnan keskustojen välillä parantaa keskustojen saavutettavuutta. Kaksoiskaupunkikehitys vahvistuu, kun keskustan tuntumassa sijaitsevan sataman toimintaedellytykset paranevat. Uusi terminaalirakennus mahdollistaa jatkossa matkustajaliikenteen kasvun.

6

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS

Kahdesta laituripaikasta itäinen on valmis ja läntinen valmistuu vuonna 2015. Uusi terminaali on tarkoitus ottaa käyttöön 2017.

Uuden terminaalin toteuttamisen yhteydessä Tyynenmerenkatu ja rai-
tiotielinja jatketaan uudelle terminaalille saakka. Alue on voimassa ole-
vassa asemakaavassa satama-alueella. Katutilan suunnittelusta ja ra-
kentamisesta vastaa tässä vaiheessa Helsingin Satama Oy. Työ teh-
dään yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston
kanssa, jotta tämä tilapäinen satamatie voidaan aikanaan siirtää ra-
kennusvirastolle kaupungin kaduksi. Tilapäinen satamatie rajataan sa-
tamatoimintojen puolella kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella aidalla.

Matkustajasataman pohjoisosan asemakaavan yhteydessä Tyynenme-
renkadun jatke kaavoitetaan katualueeksi.

7

SUUNNITTELUN VAIHEET

Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston ase-
makaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja ar-
viointisuunnitelma ja asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnos
(päivätty 29.1.2015).

Vireilletulosta ilmoitettiin myös vuoden 2012 kaavoituskatsauksessa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallis-
tumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos ovat
olleet nähtävänä 9.2.–27.2.2015 näyttely- ja infokeskus Laiturilla, kau-
pungin ilmoitustaululla (Pohjoisesplanadi 11–13), kaupunkisuunnittelu-
virastossa ja viraston internetsivuilla. Luonnosta koskien kaavan val-
mistelija on ollut tavattavissa viikoilla 7 ja 9 kaupunkisuunnitteluviras-
tossa.

Viranomaisyhteistyö

Matkustajasatama etelä asemakaavan ja asemakaavan muutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä Helsingin kaupunginkanslian, kiinteistöviraston tonttiosaston ja geoteknisen osaston, liikennelaitoksen, pelastuslaitoksen, rakennusviraston, rakennusvalvonnan, ympäristökeskuksen, Helen Oy:n ja Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin Satama Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän, Helsingin seudun ympäristöpalveluiden ja Tullilaitoksen kanssa.

Ennen lautakuntakäsittelyä saatiin lausunnot rakennusvirastolta, ympäristökeskukselta, Liikennelaitos -liikelaitokselta, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä, Puolustusvoimilta, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta ja Tullilta.

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat kaupunkikuvaan, katu- ja aukioalueisiin ja niitä koskeviin kaavamääräyksiin, vesihuoltoon, alus- ja maaliikennetoiminnan ympäristövaikutusten arviointiin ja vähentämismahdollisuuksiin. Lisäksi otettiin kantaa esteettömyyteen, pysäköintiratkaisuihin, joukkoliikenteen sujuvuuteen ja suunnitteluun, kevyen liikenteen väyliin ja pyöräpysäköintiin, turvallisuuteen ja toteutuksen aikatauluun ja vaiheistamiseen.

Kannanotot on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että terminaalin edustalle kaavoitetaan katualue, joka liittyy jatkossa kaavoitettavaan Tyynenmerenkatuun ja Atlantinkatuun. Katualueen aukio on esteettömyyden erikoistason aluetta.

Asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 17.6.2014 hyväksyä 3.6.2014 päivätyn Jätkäsaari, matkustajasatama asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen jatkosuunnittelun pohjaksi todeten yksimielisesti, ettei kaavaan liittyviä investointeja ole mahdollista toteuttaa kaupungin investointiraamin sisältä. Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asema-kaavaosastolle oli saapunut kirjeitse yksi mielipide, joka koski asemakaavan muutosluonnosta. Ratkaisussa henkilöliikenneterminaali ja bussiterminaali oli sijoitettu päällekkäin yhteen rakennukseen Tyynenmerenkadun varrelle siten, että raitiotiepysäkit sijaitsivat terminaalien sisäänkäynnin edustalla.

Luonnoksen kansiratkaisulle haettiin vaihtoehtoa kustannussyistä. Satama-alueen sisääntuloväylän siirto Tyynenmerenkadun eteläpäästä

Tyynenmerenkadun ja Länsisatamankadun risteykseen mahdollisesti kansiratkaisusta luopumisen.

Henkilöliikenneterminaalin ja bussiterminaalin erottaminen kahdeksi erilliseksi rakennukseksi poiketen Jätkäsaari, matkustajasatama asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksesta on tullut Helsingin sataman aloitteesta. Henkilöliikenneterminaalia suunnitellaan Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä -asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa satamakentälle kahden uuden laituripaikan väliin. Bussiterminaali suunnitellaan Jätkäsaari, Matkustajasatama pohjoinen -asemakaavan muutoksessa Tyynenmerenkadun varrelle Jätkäsaari, matkustajasatama asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen mukaiselle terminaalirakennuksen alueelle.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse viisi mielipidettä, jotka koskivat Matkustajasatama lä -asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Kaavaluonnoksesta saadut mielipiteet kohdistuivat matkailijaryhmien kokoamiseen, esteettömyyteen, opastukseen, rakentamisaikaisiin liikennejärjestelyihin, palveluihin, liikenteen sujuvuuteen, raskaan liikenteen vähentämiseen, satamatoiminnan ja liikenteen melu- ja ilmanlaatuvaikutuksiin ja meritäyttöihin.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että Helsingin Satama selvittää mahdollisuuksia matkailijaryhmien kokoamiseksi terminaalissa, raskaan liikenteen haittojen minimoimiseksi Länsisatamassa ja mahdollisuutta ohjata Virosta tulevaa raskasta liikennettä Vuosaareen.

8 KÄSITTELYVAIHEET

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 9.6.2015.

Helsingissä

Olavi Veltheim

MATKUSTAJASATAMA ETELÄ, JÄTKÄSAARI ASEMAKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma korvaa sataman eteläosalta aiemmin 20.3.2014 päivätyn suunnitelman.

Suunnittelualue

Matkustajasatama etelän asemakaava-alue sijaitsee Länsisatamassa Jätkäsaaren eteläosassa. Aluetta rajaa pohjoisessa satamakenttä, muissa suunnissa meri. Asemakaava-alueen pinta-ala on 11,3 hehtaaria.

Nykytilanne

Alueelle on tehty viime vuosina meritäyttöjä ja kaksi laivalaituripaikkaa.

Vuonna 2013 Länsisataman kautta kulki noin 6,1 miljoonaa matkustajaa ja miljoona ajoneuvoa. Linjaliikenteen autolautat kulkevat Helsingin ja Tallinnan sekä Helsingin, Pietarin ja Tukholman välillä.

Mitä alueelle suunnitellaan

Asemakaava-alueelle suunnitellaan uutta matkustajaterminaalia. Tavoitteena on mahdollistaa liikenteen sujuvuus siten, että uusilla laivapaikoilla laivojen sata-massaoloaika olisi mahdollisimman lyhyt.

Aloite

Matkustajasataman asemakaavahanke on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta. Kesällä 2014 kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytty Matkustajasataman asemakaava on jaettu nyt kahteen osaan, etelään ja pohjoiseen, joista tämä eteläosan kaava vie-

dään aiemmin päätökseen. Ajatus asemakaavan jakamisesta kahteen osaan on tullut Helsingin satamalta.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa maa- ja vesi-alueet.

Kaavatilanne

Alueen pohjoisreuna on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty vesialueeksi. Loppuosalla aluetta ei ole asemakaavaa.

Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty satama-alueeksi. Alueelle saa rakentaa liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja ja laitteita ja yhdyskuntateknisen huollon tiloja.

Osayleiskaava

Jätkäsaaren kokonaisrakenteesta on laadittu osayleiskaava, joka on tullut voimaan 18.8.2006.

Osayleiskaavassa alue on merkitty satama-alueeksi (LS).

Muut suunnitelmat ja päätökset

- Helsingin Sataman satamanosien kehittämissuunnitelma 2012
- Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymä Helsingin kaupungin strategiaohjelma 2013–2016
- EU -komission päätös 16.10.2013 "TWIN-PORT" hankkeen rahoittamisesta Helsingin ja Tallinnan kesken.
- Helsingin Sataman johtokunnan päätös Valtamerilaiturin 1. vaiheen rakentamisesta 13.9.2011. Johtokunnan päätös 2. vaiheen rakentamisesta 17.12.2013.

- Helsingin Sataman johtokunnan päätös 26.11.2013 Länsisataman uuden matkustajaterminaalin kehittämissuunnitelman hyväksymisestä ja kehoitus aloittaa uuden matkustajaterminaalin rakentamisen valmistelu.

Tehdyt selvitykset

Suunnittelualuetta koskevia selvityksiä:

- Maaperän ja sedimenttien haitta-ainaselvitykset, riskinarviointi ja kunnostussuunnittelu v. 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008
- Geotekninen rakennettavuus selvitys ja pudotustiivistyskoe v. 2002
- Meritäyttöjen vaikutusten selvitykset v. 1999, 2000, 2002
- Meluselvitykset ja -suunnitelmat v. 2000, 2002, 2003, 2004, 2005
- Matkustajasataman päästöjen selvitykset v. 1999, 2002, 2007
- Hajun ja hajuhaitan kartoitus v. 2001
- Tuulisuuden huomioon ottaminen v. 2002, 2006
- Jätkäsaaren joukkoliikenneselvitys v. 2001 ja Liikkumisen ohjauksen soveltuvuus Jätkäsaarella v. 2006
- Jätehuoltosuunnitelmat v. 2007
- Kaupunkivalaistuksen periaatteet v. 2006

Vaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnitteluvirasto on arvioinut yleiskaava 2002:n ja Jätkäsaaren osayleiskaavoituksen yhteydessä kaavan toteuttamisen vaikutuksia osittain asemakaavoitusta vastaavalla tarkkuudella.

Vaikutuksia on arvioitu yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön, merialueiden, naapurikaupunginosien, kaupunkikuvan ja kaupunkisiluetin kannalta.

29.1.2015

Myös vaikutuksia liikenteeseen, virkistysalueverkostoon, luontoon ja maisemaan on arvioitu.

Lisäksi on arvioitu vaikutuksia teknisen huollon järjestämiseen ja yhdyskuntatalouteen. Samoin vaikutuksia terveyteen, sosiaaliin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin on arvioitu. Näitä arviointeja tullaan edelleen tarkentamaan ja syventämään tarvittavilta osin asemakaavasuunnittelun edellyttämällä tarkkuudella.

Kaavan valmisteluun osallistuminen

Aloitusvaihe

Koko matkustajasataman kaavoitusta käsittelevä osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetettiin osallisille marraskuussa 2012 ja asiasta järjestettiin keskustelutalaisuus.

Kaavan jakaannuttua kahdeksi erilliseksi hankkeeksi on osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetty.

Kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto on esillä 9.2. - 27.2.2015

- näyttely- ja infokeskus Laiturilla, Narinkka 2
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- kaupungin ilmoitustaululla Kaupungintalolla, Pohjoisesplanadi 11-13
- www.hel.fi/ksv kohdassa Nähtävänä nyt

Kaavan valmistelija on tavattavissa sopimuksen mukaan viikoilla 7 ja 9 kaupunkisuunnitteluvirastossa.

Valmisteluvaihe

Mielipiteet täydennetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta tulee esittää **viimeistään 27.2.2015**.

Ehdotusvaihe

Kaavaluonnoksen ja saadun palautteen pohjalta valmistellaan kaavaehdotus. Tavoitteena on, että ehdotus esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle huhtikuussa 2015.

Lautakunnan puoltama ehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään viranomaisten lausunnot. Kaavaehdotuksesta voi tehdä muistutuksen nähtävilläoloaikana.

Tavoitteena on, että päätös asemakaavasta on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltävänä vuonna 2015.

Ketkä ovat osallisia

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- seurat, yhdistykset:
 - Helsingin kaupunginosayhdistykset HELKA ry, Eteläiset kaupunginosat, Kampin kaupunginosayhdistys, Lautasaari - Seura, Munkkisaari - Hernessaariseura, Pro Eira, Punavuoriseura, Ruoholahti - Jätkäsaari seura ry, Töölö - Seura, Jätkäsaari seura, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry, Helsingin seudun kauppakamari, Helsingin Yrittäjät, Kynnys ry, Invalidiliitto, Suomen arkkitehtiliitto ry SAFA
- Arctech Helsinki Shipyard
- Helsingin sanomat, Helsingin uutiset
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: Helsingin Satama Oy, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Helsingin

29.1.2015

seudun ympäristöpalvelut/Vesihuolto, Helsingin liikennelaitos, matkailu- ja kongressitoimisto, pelastuslaitos, rakennusvalvontavirasto, rakennusviraston katu- ja puisto-osasto, kiinteistöviraston geotekninen-, tontti- ja kaupunkimittausosasto, ympäristökeskus

- muut asiantuntijaviranomaiset: Helsingin poliisilaitos, Puolustusvoimat, Merimieskirkko, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi Ilmailu, Merenkulku ja Tieliikenne, Matkailun edistämiskeskus, Liikenneviraston Liikennejärjestelmä, Vesiväylät ja kanavat ja Merikartat -yksikkö, Rajavartiolaitos, Suomenlahden merivartiosto, Tulli, Uudenmaanliitto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Mistä saa tietoa

Suunnittelun etenemistä voi seurata kaupunkisuunnitteluviraston internet-palvelusta: www.hel.fi/ksv kohdassa Suunnitelmat kartalla.

Suunnittelun etenemisestä sekä osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan:

- kirjeillä osallisille (asunto-osakeyhtiöiden kirjeet lähetetään isännöitsijöille, joiden toivotaan toimittavan tiedon osakkaille ja asukkaille)
- www.hel.fi/ksv (kohdassa "Nähtävänä nyt")
- Helsingin kaavoituskatsauksessa.

Asemakaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta tiedotetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Metrossa sekä viraston internet-sivuilla (www.hel.fi/ksv).

Mielipiteet

Kirjalliset mielipiteet tulee toimittaa osoitteeseen:

Helsingin kaupunki, Kirjaamo, Kaupunkisuunnitteluvirasto, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI (käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13)

tai sähköpostilla [helsinki.kirjaamo\(a\)hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo(a)hel.fi) tai faksilla (09) 655 783

Mielipiteensä voi esittää myös suullisesti kaavan valmistelijalle.

Kaavaa valmistelee

Projektipäällikkö Matti Kaijansinkko
puhelin 310 37195
sähköposti matti.kaijansinkko@hel.fi

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	25.05.2015
Kaavan nimi	Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	15.11.2012
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	09112340
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	11,2934	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	10,2514
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,0420

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	11,2934	100,0	15000	0,13	10,2514	15000
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	11,2934	100,0	15000	0,13	11,2934	15000
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä					-1,0420	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	11,2934	100,0	15000	0,13	10,2514	15000
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	11,2934	100,0	15000	0,13	11,2934	15000
Kadut	0,4707	4,2			0,4707	
LS	10,8227	95,8	15000	0,14	10,8227	15000
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä					-1,0420	
W					-1,0420	

Sijaintikartta
Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länssatama-projekti

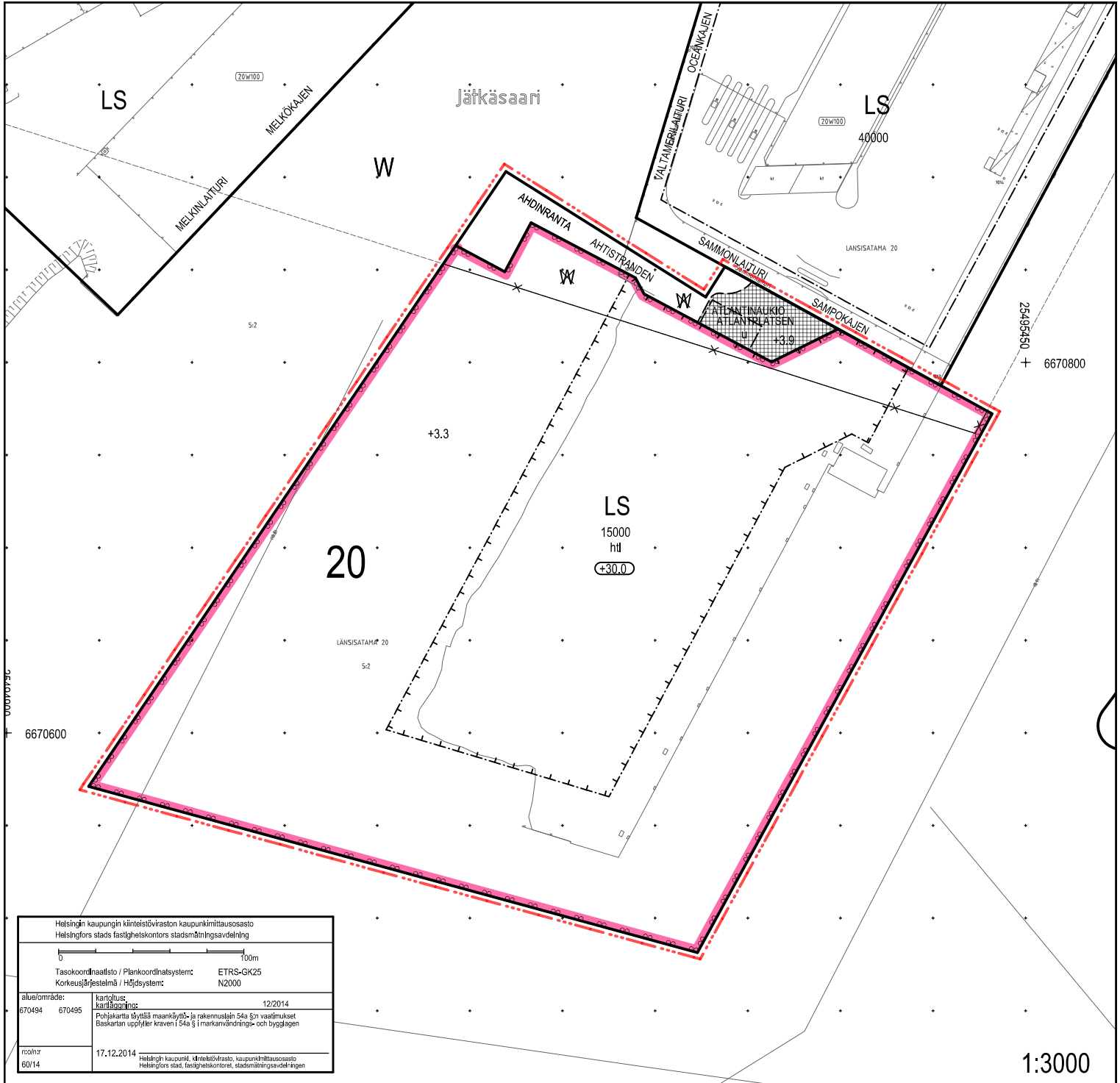

Ilmakuva
Kaava-alueen nro 12340 rajaus

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto Helsingfors stads fastighetskontors stadsmättningsavdelning	
0 100m	
Tasokoordinaattisto / Plankoordinaatsystem: ETRS-GK25 Korkeusjärjestelmä / Höjdsystem: N2000	
alue/område: 670494 670495	karttulos: karttagetingsnr: 12/2014 Pohjakaarta täydentäessä maankäytön- ja rakennuslain 54a §:n vaatimukset. Baskerian vapotyylin kraven i 54a § i markanvändnings- och bygglagen
prootti: 60114	17.12.2014 Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto, kaupunkimittausosasto Helsingfors stad, fastighetskontoret, stadsmättningsavdelningen

1:3000

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA - MÄÄRÄYKSET

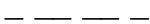
Satama-alue, jolle saa rakentaa tarvittavien laitureiden, liikennealueiden ja autopaikkojen lisäksi sataman toiminnalle tarpeellisia rakennuksia ja rakenteita. Rakennusalan ulkopuolelle saa sijoittaa matkustajasilloja ja liikkuvia mairinuousiltoja sekä rakentaa vähäisiä sataman toiminnalle välttämättömiä rakennuksia. Yksi rakennus saa olla kooltaan enintään 50 k-m².

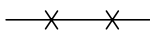
3 metriä kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

20

Kaupunginosan numero.

ATLANTINAU

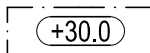
Kadun, katuaukion tai puiston nimi.

15000

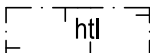
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

+3.9

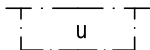
Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.

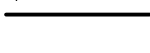
Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.

Henkilöliikenneterminaalin rakennusala.

Uloke. Rakennuksen julkisivu- ja katosrakenteet saavat ulottua rakennusalan sekä ulokkeen alan yli katualueelle toisesta kerroksesta ylöspäin.

Katu.

Sijainniltaan ohjeellinen aukiona oleva katu-alueen osa.

Polkupyöräpaikkoja tulee sijoittaa riittävässä määrin katuaukiolle matkustajaterminaalin sisäänkäynnin läheisyyteen.

Satamatoiminnon autopaikat (yhteensä enintään 950 autopaikkaa) tullaan osoittamaan kaava-alueen pohjoispuolen satama-alueelle sitä kaavoitettaessa.

Satama-alueelle sijoitettavien polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärä on 0,3 pp/työntekijä.

HAVAINNEKUVA

Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä

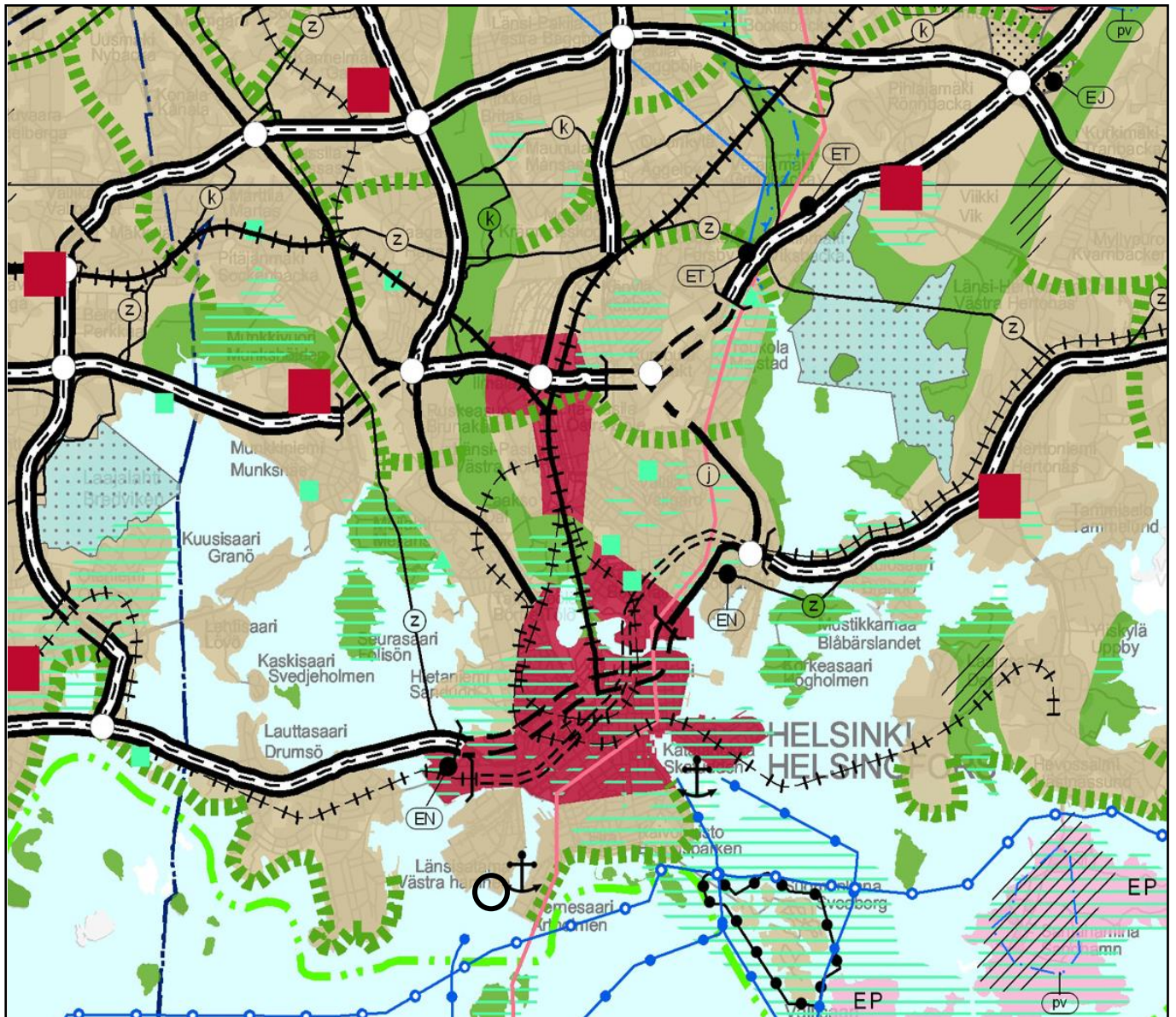
Liite kaavaan nro 12340

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

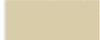

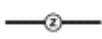

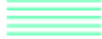

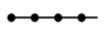
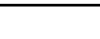

Asemakaavaosasto

Länsisatama-projekti

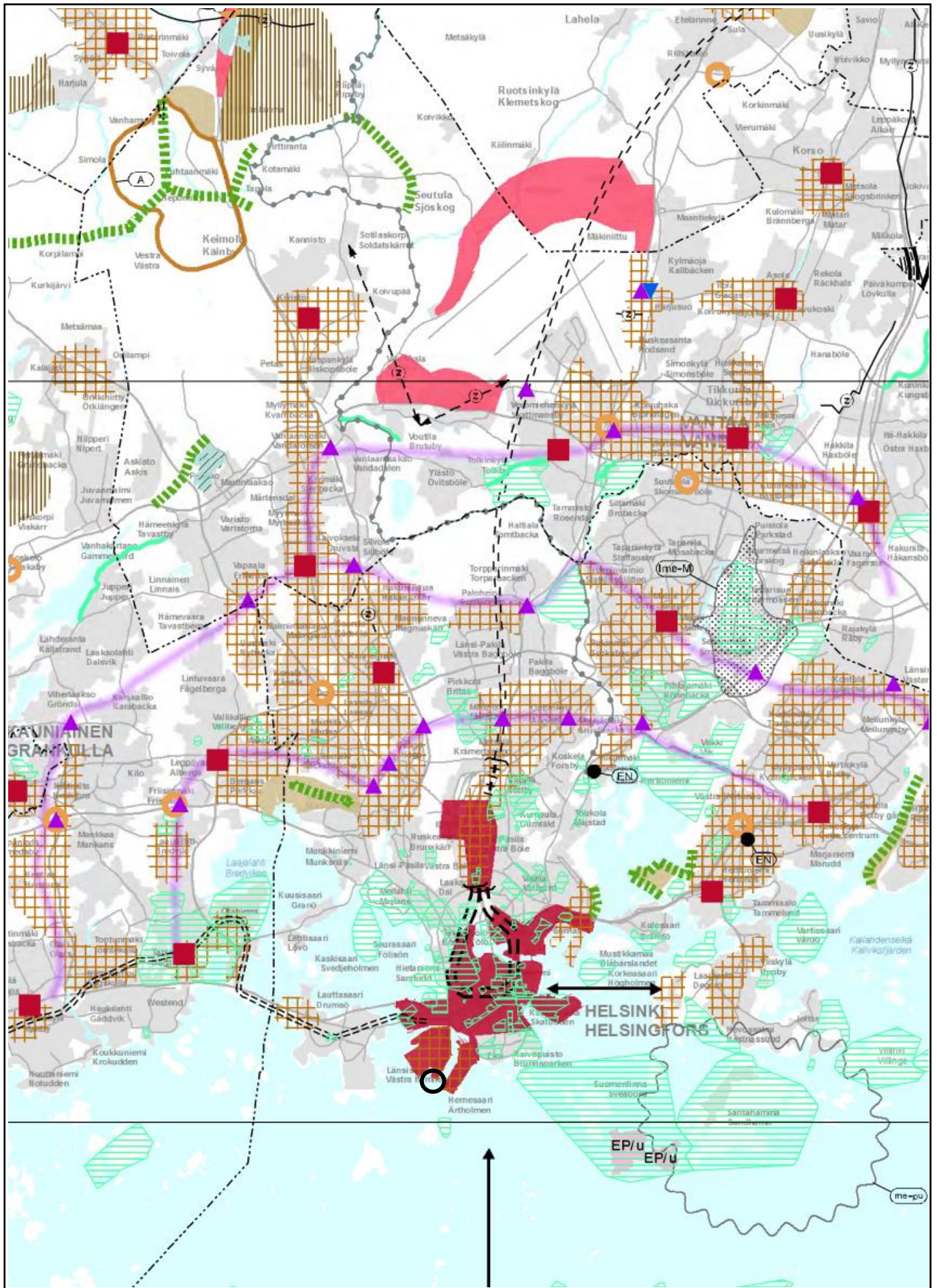
MERKINNÄT

	Taajamatoimintojen alue		Satama
	Keskustatoimintojen alue		Laivaväylä
	Virkistysalue		Veneväylä
	Virkistysalue		Liikennetunneli
	Viheryhteistarve		Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen
	Luonnonsuojelualue		400 kV voimalinja
	Puolustusvoimien alue		Raakavesitunneli
	Energia- ja/tai jätehuoltoon varattu alue		Jätevesitunneli
	Yhdyskuntateknisen huollon alue		Pohjavesialue
	Moottoriväylä		Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue
	Valtatie/Kantatie		Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde
	Eritasoliittymä		Valtakunnallisesti merkittävä muinaisjäänнос
	Päärata		UNESCO:n maailmanperintökohde
	Yhdysrata		Pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhyke -rajaus

Ote maakuntakaavasta
 Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä
 Liite kaavaan nro 12340

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
 Asemakaavaosasto
 Länsisatama-projekti

Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
 Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä
 Liite kaavaan nro 12340

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
 Asemakaavaosasto
 Länsisatama-projekti

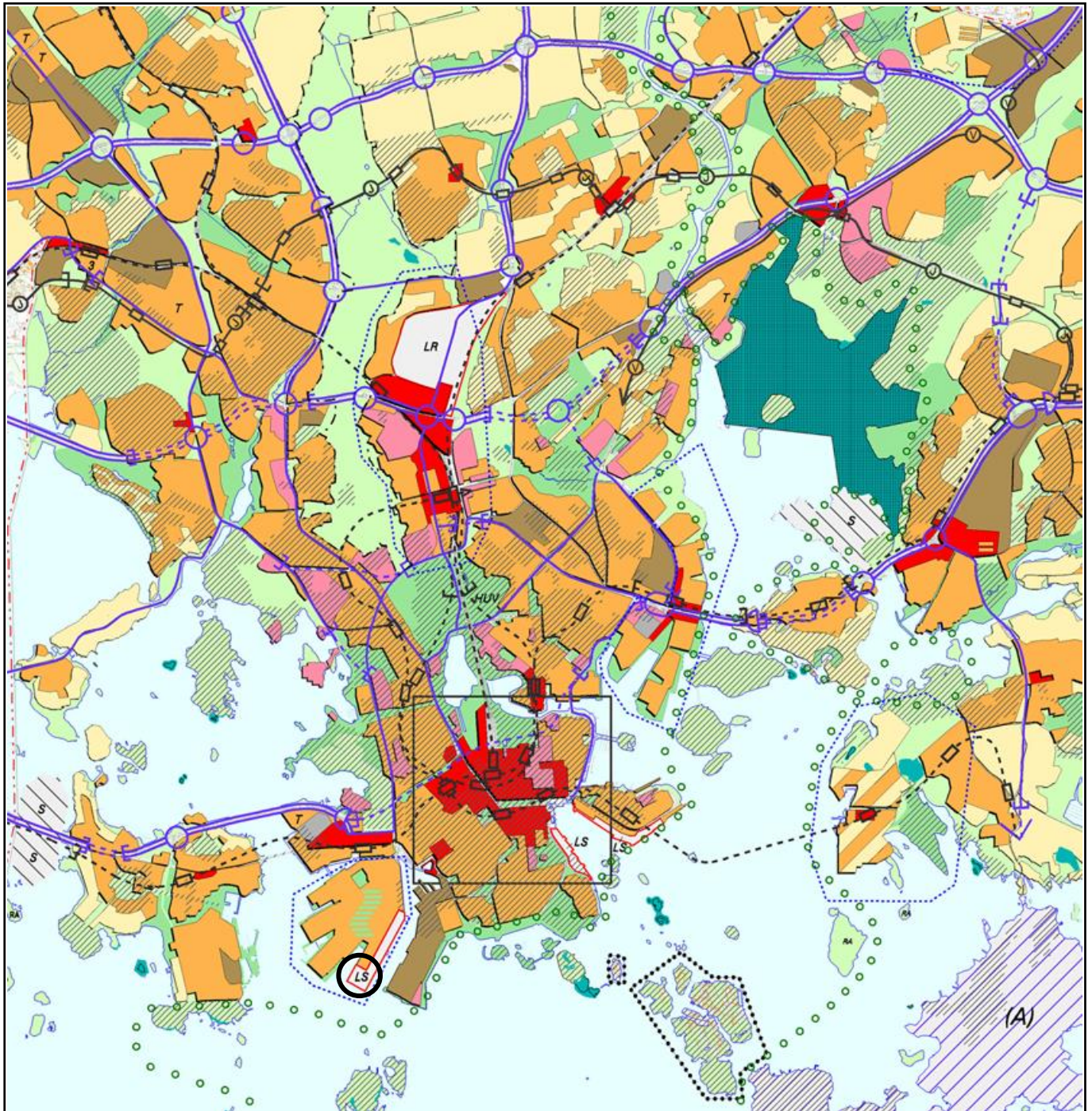
UUDENMAAN 2. VAIHEMAAKUNTAKAAVA

ETAPPLANDSKAPSPLAN 2 FÖR NYLAND

Merkinnät Beteckningar

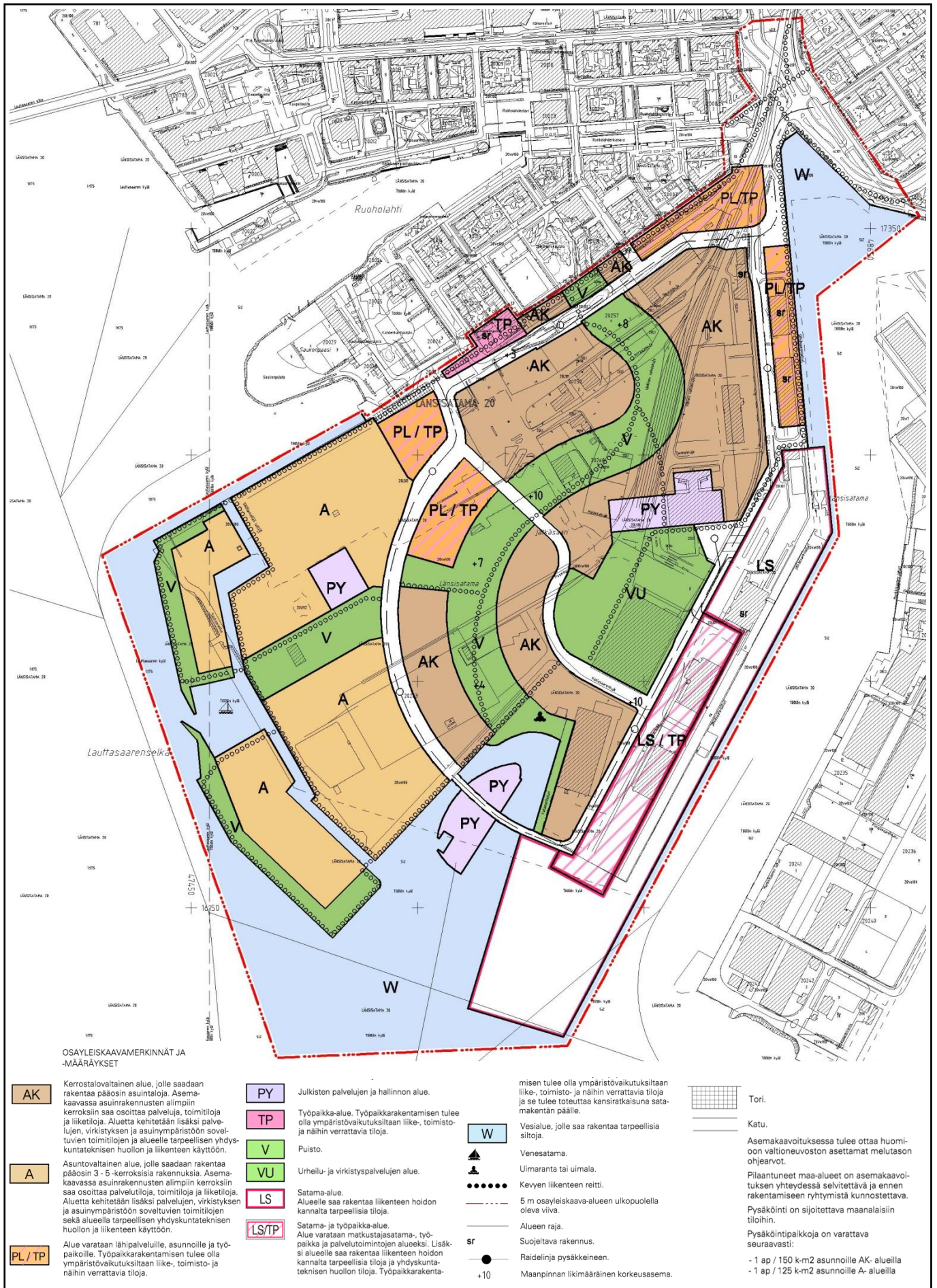
	Taajamatoimintojen alue Område för tätortsfunktioner		Päärata Huvudbana		Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue Område som hör till eller föreslagits höra till nätverket Natura 2000
	Tilvistettävä alue Område som ska förtätas		Yhdyranta Förbindelsebana		Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde, valtakunnallisesti merkittävä (RKY 2009) Område, väg eller object av riksintresse som är viktigt med tanke på kulturmiljön (RKY 2009)
	Taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden reservialue Reservområde för tätortsfunktioner eller arbetsplatsområden		Liikennetunneli Trafiktunnel		Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma Värdefull ås eller annan värdefull geologisk formation
	Raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue Område för tätortsfunktioner som stöder sig på spårtrafik		Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus Trafiktunnel, riktgivande sträckning		Kunnan raja 1.1.2013 Kommungräns 1.1.2013
	Raideliikenteeseen tukeutuva asemanseudun kehittämisalue Utvecklingsområde för stationstrakt som stöder sig på spårtrafik		Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen Trafikled betecknad med streckad linje anger en alternativ lösning eller riktgivande sträckning		Maakuntakaava-alueen raja Gräns för landskapsplaneområdet
	Kylä By		Liikenteen yhteistarve Behov av trafikförbindelse	Merkintöihin liittyy määräyksiä ja suosituksia Till beteckningarna hör bestämmelser och rekommendationer	
	Palvelujen alue Område för service		Joukkoliikenteen vaihtopaikka Omsättningsplats för kollektivtrafik	Mittakaava	1:150 000
	Keskustatoimintojen alue, valtakunnan keskus Område för centrumfunktioner, rikscentrum		Liityntäpysäköintipaikka Plats för anslutningsparkering	Skala	
	Keskustatoimintojen alue, seutukeskus Område för centrumfunktioner, regioncentrum		Pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli Tvärgående kollektivtrafikförbindelse i huvudstadsregionen	Luonnos nähtävillä Utkastet framlagt	16.5.-17.6.2011
	Keskustatoimintojen alue Område för centrumfunktioner		Ulkolureitti Friluftsled	Maakuntahallitus Landskapsstyrelsen	23.4.2012
	Merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö Stor detaljhandelsenhet av regional betydelse		400 kV voimajohto 400 kV kraftledning	Ehdotus nähtävillä Förslaget framlagt	14.5.-15.6.2012
	Työpaikka-alue Arbetsplatsområde		110 kV voimajohto 110 kV kraftledning	Ehdotus uudelleen nähtävillä Framlagt på nytt	20.11.-21.12.2012
	Teollisuusalue Industriområde		110 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus 110 kV kraftledning, riktgivande sträckning	Maakuntahallitus Landskapsstyrelsen	4.3.2013
	Virkistysalue Rekreatiomsområde		Estlink 1	Maakuntahallitus Landskapsstyrelsen	20.3.2013
	Viheryhteystarve Behov av grönförbindelse		Estlink 2	Maakuntavaltuusto Landskapsfullmäktige	20.3.2013
	Luonnonsuojelualue Naturskyddsområde		110 kV voimajohdon tai merkittävän merikaapelin yhteystarve 110 kV kraftledning eller betydande undervattenskabel, behov av förbindelse		
	EP Puolustusvoimien alue Försvarsmaktens område		Energihuollon alue Område för energiförsörjning		
	EP/u Puolustusvoimien alue, jonka toissijainen käyttötarkoitus on virkistys-, matkailu- ja/tai koulutustoiminta Försvarsmaktens område, vars sekundära användningsändamål är rekreation, turism och/eller utbildning		Slirtoviemäri Avloppsledning		
	Moottoriväylä Motorled		Slirtoviemäriin ohjeellinen linjaus Riktgivande sträckning för avloppsledning		
	Valtatie / Kantatie Riksväg / Stamväg		Maakaasun runkoputki Naturgashuvudledning		
	Seututie Regional väg		Lentomelualue M (L _{Aeq} 7:22 yll 55 db) Flygbullerområde M (L _{Aeq} 7:22 över 55 db)		
	Yhdystie Förbindelseväg		Puolustusvoimien melualue (L _{Aeq} 7:22 yll 55 db) Försvarsmaktens bullerområde (L _{Aeq} 7:22 över 55 db)		
	Eritasoliittvä				

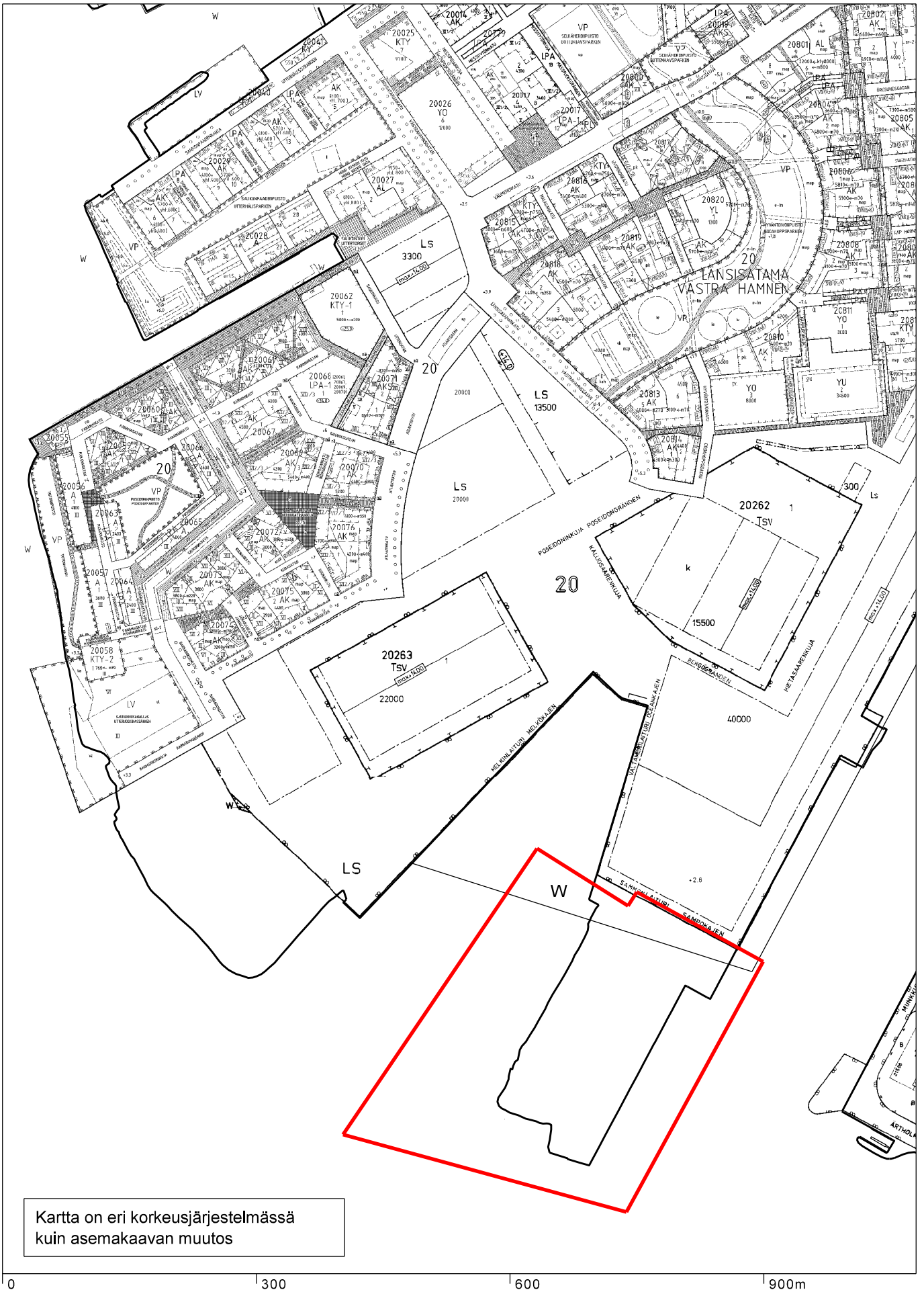

	KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE		VIHKISTYSALUE		VESIALUE
	KERROSTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN/TOIMITILA		Helsinki-puistona kehitettävä alue.		KESKUSPUISTON ALUE
<i>T</i>	Toimitilavaltaisena kehitettävä alue.		LIIKKENNEALUE		SUUNNITTELUALUE
	PIENTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN		SATAMA-ALUE		SELVITYSALUE, JONKA MAANKÄYTTÖ RATKAISTAAN YLEISKAAVALLA TAI OSAYLEISKAAVALLA
	HALLINNON JA JULKISTEN PALVELUJEN ALUE		SOTILASALUE		MOOTTORIKATU
	TYÖPAIKKA-ALUE, TEOLLISUUS/TOIMISTO/SATAMA	(A)	Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistys-alueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.		PÄÄKATU
	TEKNISEN HUOLLON ALUE		LUONNONSUOJELUALUE		METRO TAI RAUTATIE ASEMIINEEN
	KAUPUNKIPUISTO		KULTTUURIHISTORIAALISESTI, RAKENNUS-TÄITEELLISESTI JA MAISEMAKULTTUURIN KÄNNÄLTÄ MERKITTÄVÄ ALUE		JOUKKOLIIKENTEEN KEHÄMÄINEN RUNKO-LINJA ASEMIINEEN (JOKERI, bussi tai raitiotie)
<i>HUV</i>
<i>EA</i>	Ympärivuotuisena työtilaluena kehitettävä alue. Ekoasumisen kokeilualue.		MAAILMANPERINTÖKOHDE		PÄÄLIKENNEVERKON MAANALAINEN OSUUS
					VIIRA, NOPEAN RAITIOTIEN VARAUS
					KÄVELYKESKUSTA

Kartta on eri korkeusjärjestelmässä kuin asemakaavan muutos

Ote ajantasa-asemakaavasta
 Jätkäsaari, Matkustajasatama etelä
 Liite kaavaan nro 12340

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
 Asemakaavaosasto
 Länsisatama-projekti

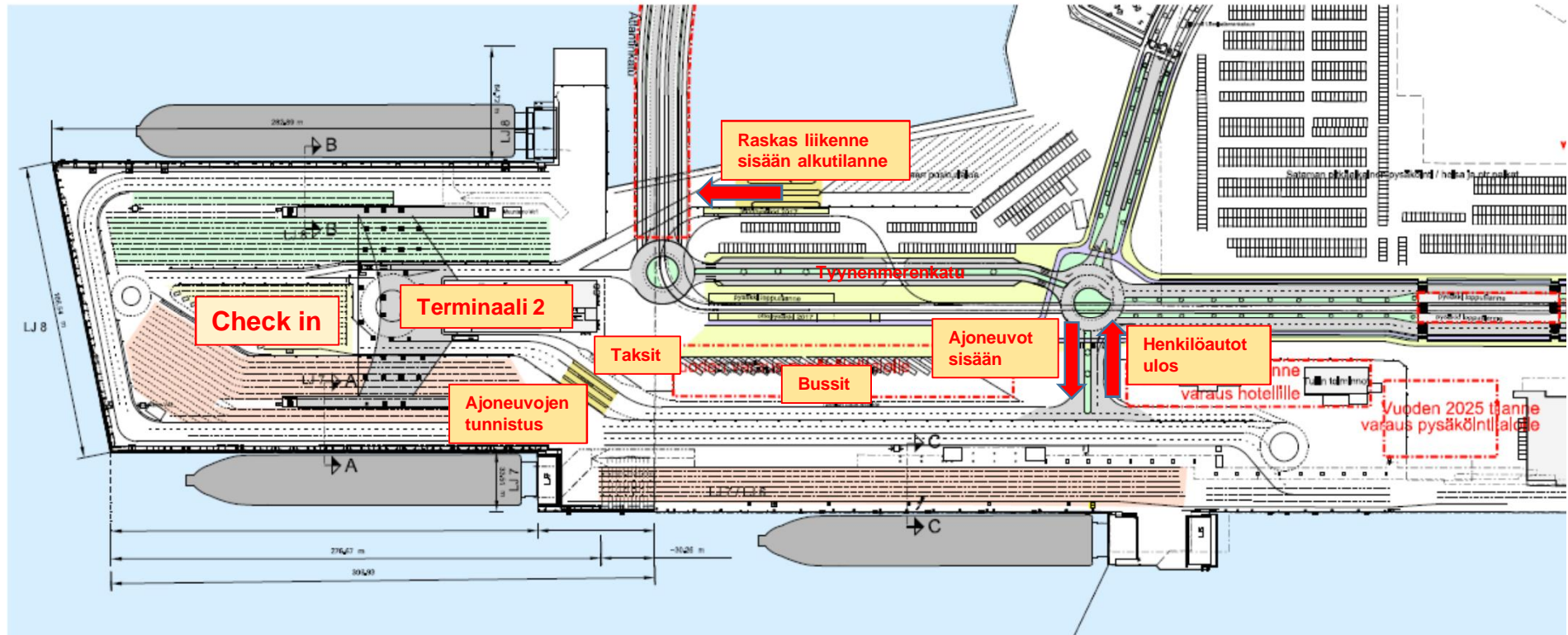

PES-Arkkitehdit Oy

KNK
6.5.2015

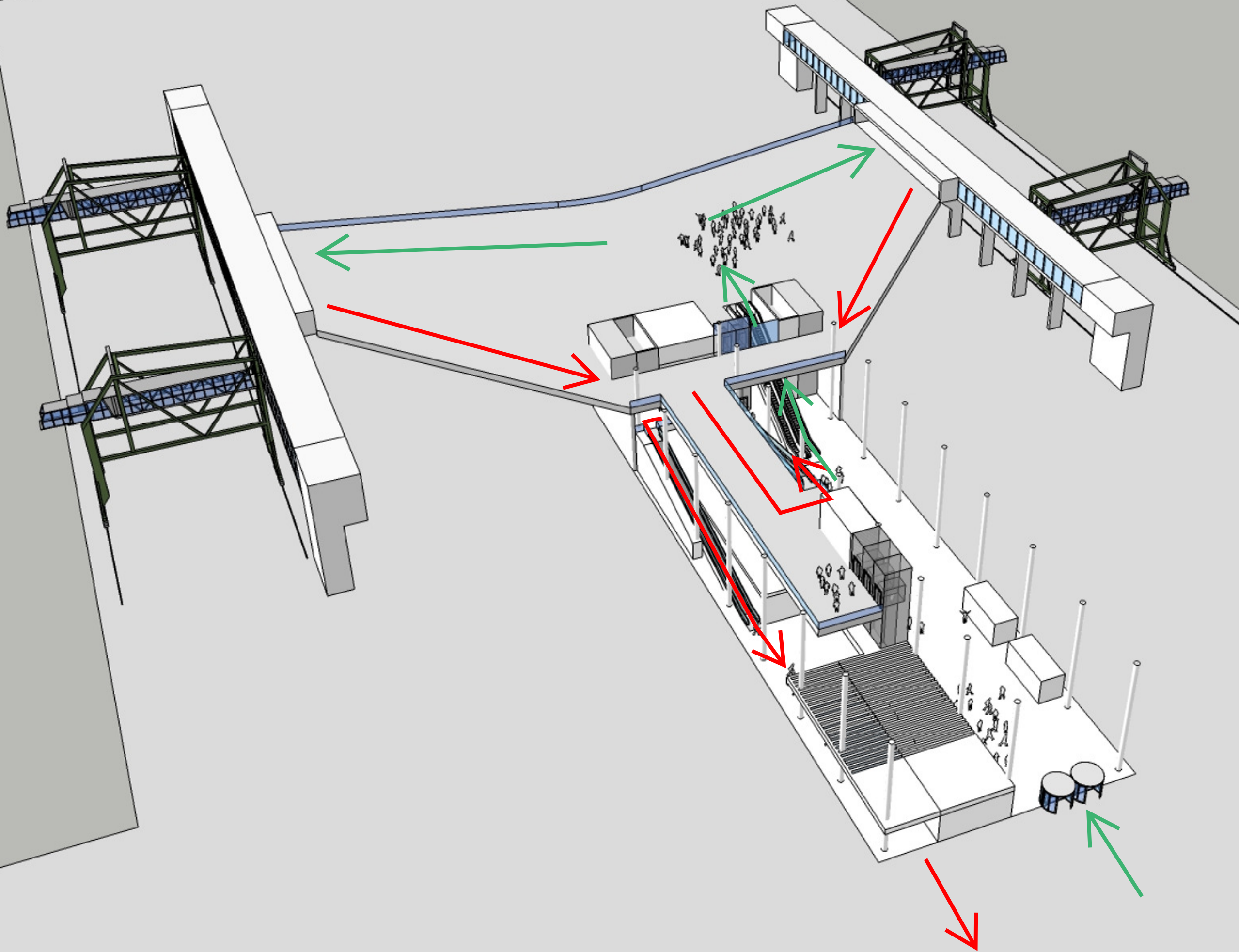
SATAMA-ALUEEN TOIMINTAKAAVIO: LÄNSISATAMAN ETELÄOSA

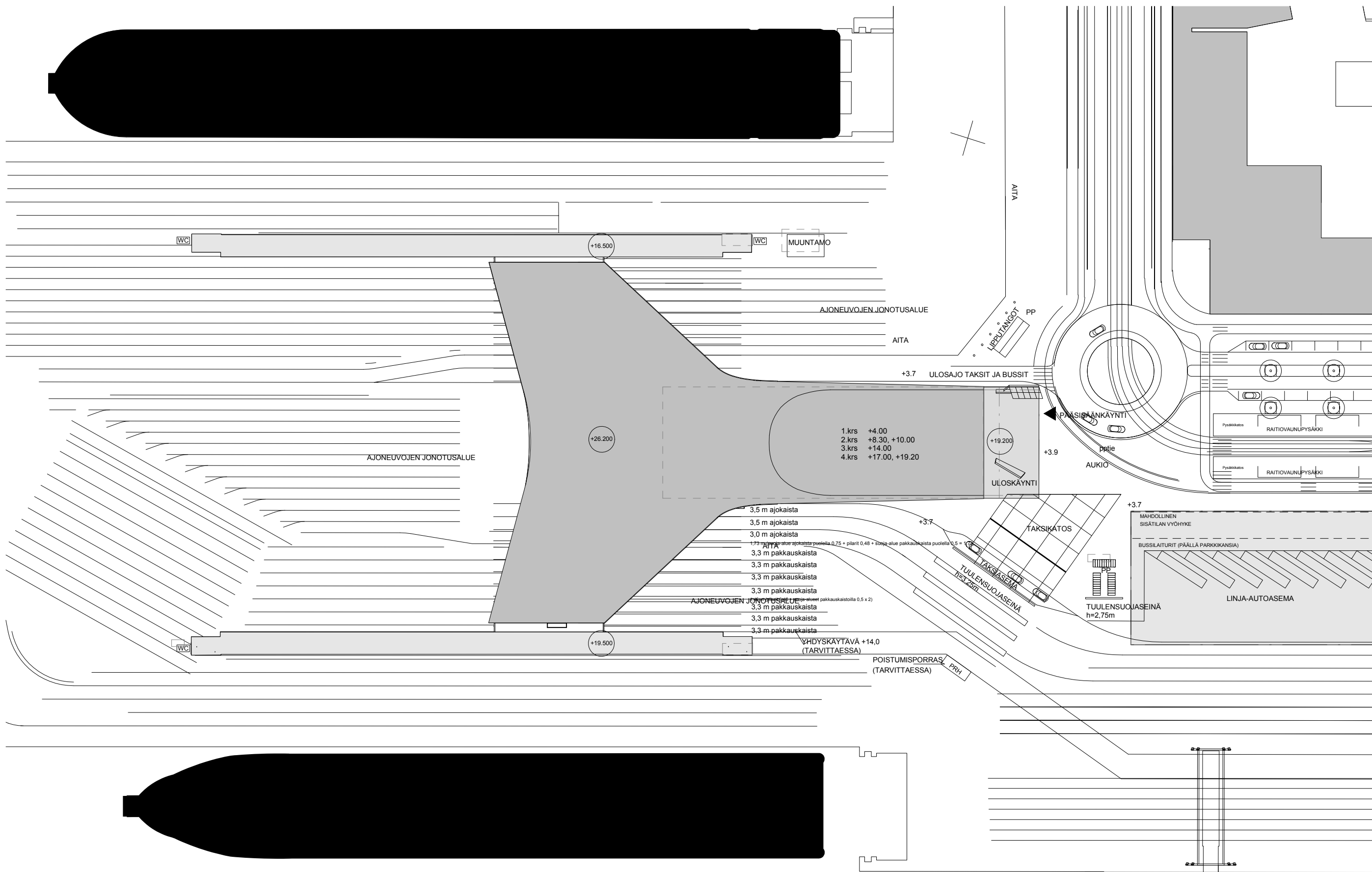

TERMINAALIRAKENNUKSEN TOIMINTAKAAVIO:

LÄHTEVÄ MATKUSTAJAT ←

SAAPUVAT MATKUSTAJAT →

sisältö
Asemapiirustus V2
 Lopputilanne, kun katualueet on rakennettu valmiiksi

projektin vaihe
LUONNOS

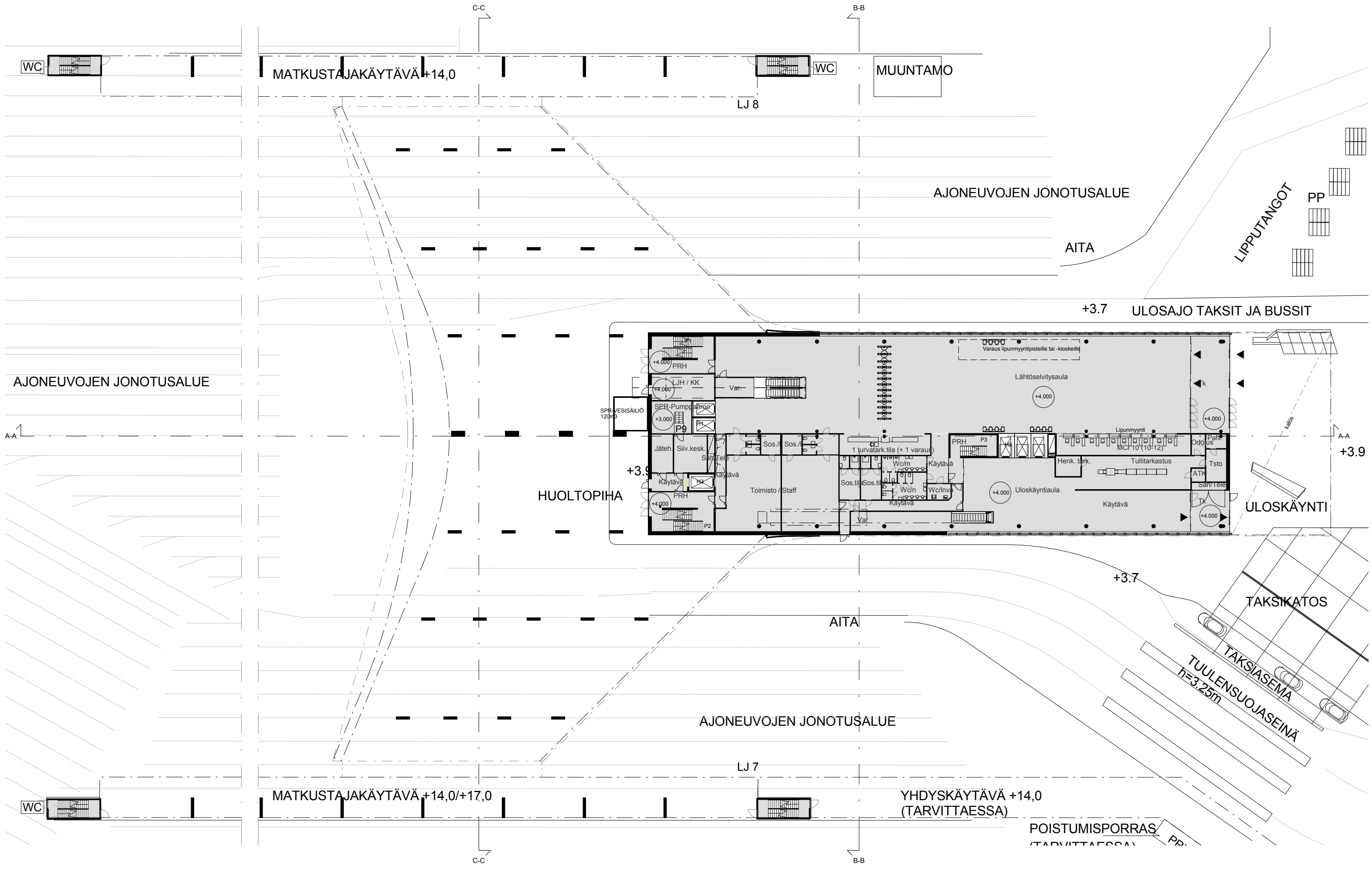
skaala
 1 : 1000

pvm
 30.4.2015

piirustusnumero
 0015.2

suunnittelija
PES-ARKKITEHDIT
 Ison-Antintie 8
 00930
 Helsinki

sisältö
Pohjapiirustus 1.krs

projektin vaihe
LUONNOS

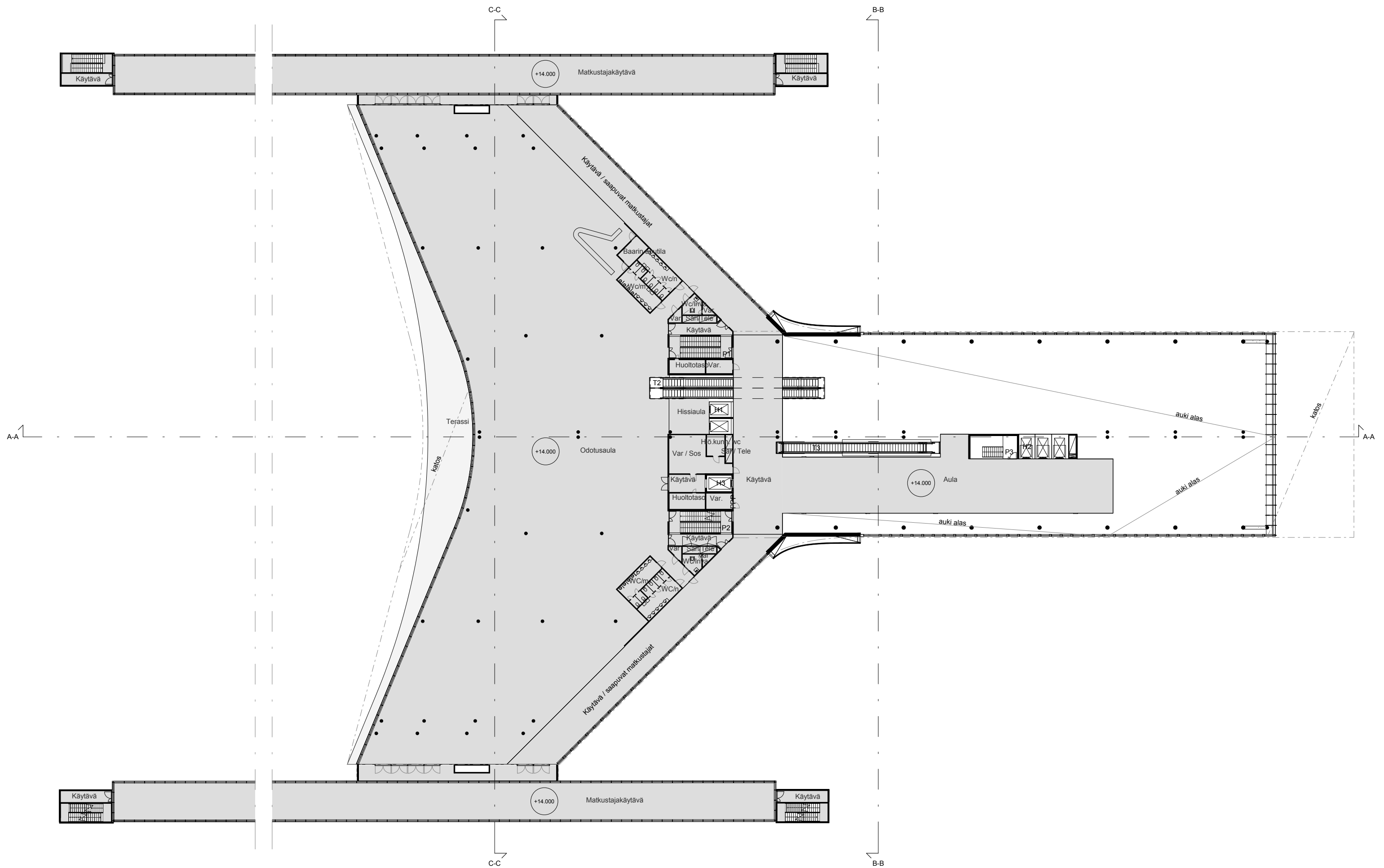
pvm
30.4.2015

skaala
1:500

piirustusnumero
0016

suunnittelija
PES-ARKKITEHDIT
Ison-Antintie 8
00930
Helsinki

sisältö
Pohjapiirustus 3.krs

projektin vaihe
LUONNOS

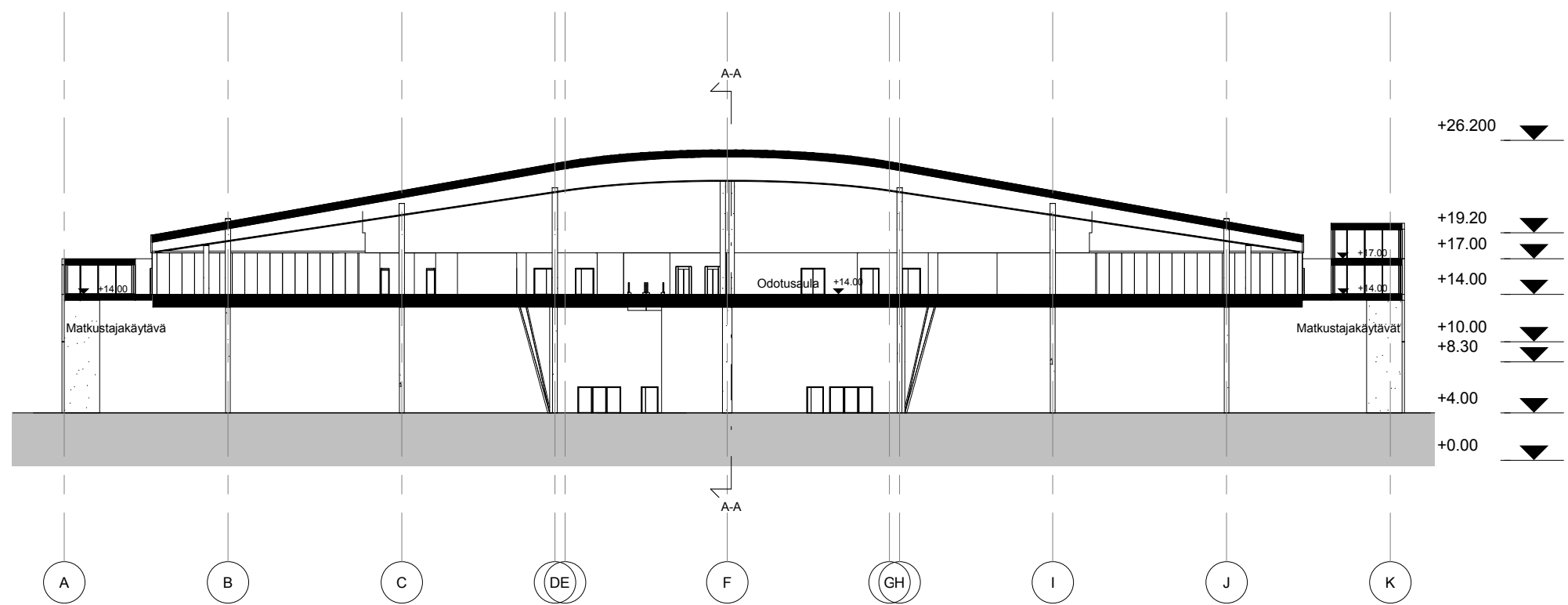
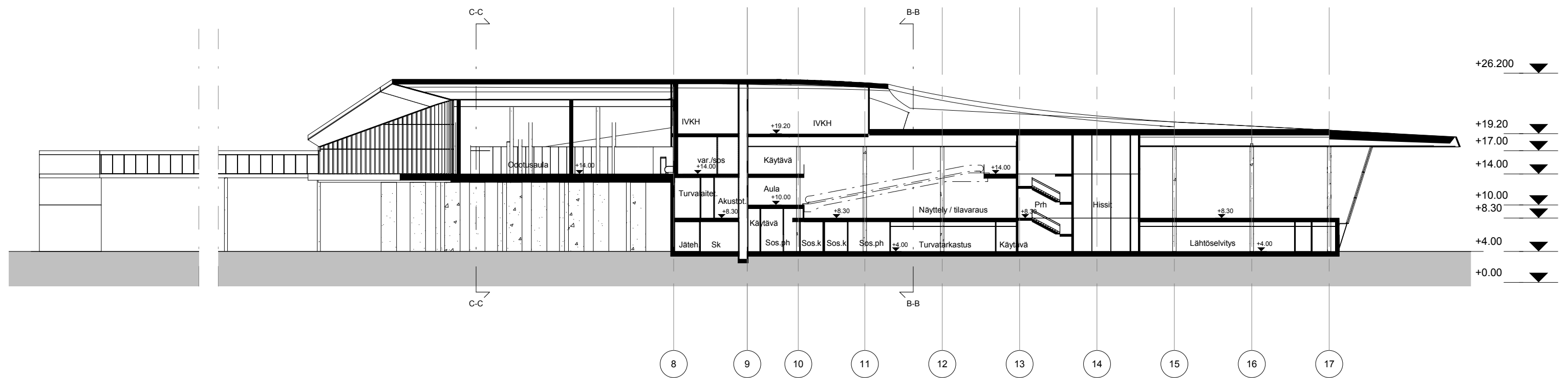
skaala
1:500

pvm
30.4.2015

piirustusnumero
0018

suunnittelija
PES-ARKKITEHDIT
Ison-Antintie 8
00930
Helsinki

sisältö
Leikkaus A-A ja C-C

projektin vaihe
LUONNOS

skaala
1:500

pvm
30.4.2015

piirustusnumero
0022

suunnittelija

PES-ARKKITEHDIT
Ison-Antintie 8
00930
Helsinki

